

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.9.20.
COM(2011) 571 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

Az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemterve

{SEC(2011) 1067 végleges}
{SEC(2011) 1068 végleges}

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Az Európa előtt álló kihívások és lehetőségek.....	2
2.	Az erőforrás-hatékony Európa megteremtése.....	3
3.	A gazdaság átalakítása	5
3.1.	Fenntartható fogyasztás és termelés.....	5
3.2.	A hulladék erőforrássá alakítása	9
3.3.	A kutatás és az innováció támogatása.....	10
3.4.	Környezeti szempontból káros támogatások és az árak helyes kialakítása.....	11
4.	Természeti tőke és ökoszisztéma-szolgáltatások	14
4.1.	Ökoszisztéma-szolgáltatások	14
4.2.	Biológiai sokféleség.....	15
4.3.	Ásványi anyagok és fémek.....	15
4.4.	Víz.....	16
4.5.	Levegő.....	17
4.6.	Földterületek és talajok	18
4.7.	Tengeri erőforrások.....	19
5.	A legfontosabb ágazatok	20
5.1.	Élelmiszerek.....	21
5.2.	Az épületek korszerűsítése	22
5.3.	Hatékony mobilitás biztosítása	23
6.	Irányítás és ellenőrzés	23
6.1.	Az erőforrás-hatékonyssággal kapcsolatos fellépések új lehetőségei	24
6.2.	Az erőforrás-hatékonysság támogatása nemzetközi szinten.....	26
6.3.	Az uniós környezetvédelmi intézkedésekből származó előnyök jobb kihasználása..	27
7.	Következtetés	28
	Melléklet: Erőforrás-hatékonysság – az ágazatok és az erőforrások, valamint az uniós szakpolitikai kezdeményezések közötti összefüggések	29

1. AZ EURÓPA ELŐTT ÁLLÓ KIHÍVÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK

A különféle erőforrások intenzív kiaknázása révén Európa hosszú évtizedeken át élvezte a prosperitást és a jólétet. Ma azonban kettős kihívással kell szembenéznie: ösztönöznie kell a növekedést, ami elengedhetetlen a munkahelyteremtéshez és a polgárok jólétéhez, ugyanakkor biztosítani kell, hogy ez a növekedés a jövő szempontjából fenntartható módon valósuljon meg. Ahhoz, hogy e kihívásokat kezelhessük és lehetőségekké alakíthassuk, gazdaságunknak egy generáció alatt alapvető átalakulásra van szüksége: át kell alakítanunk energetikai, ipari, mezőgazdasági, halászati és közlekedési rendszereinket, továbbá változtatnunk kell termelőként és fogyasztóként tanúsított magatartásunkon. Ha az átalakulás időben, kiszámítható módon és ellenőrzötten valósul meg, az lehetővé teszi, hogy a prosperitást és a jólétet a jövőben is élvezhessük, ugyanakkor csökkentjük az erőforrás-felhasználás mértékét és hatását.

A huszadik század folyamán a fosszilis tüzelőanyagok felhasználása tizenkétszeresére, az anyagi erőforrások kitermelése pedig harmincnégyszeresére nőtt a világon. Jelenleg az Európai Unióban az egy főre jutó anyagfelhasználás évi 16 tonna, ebből 6 tonna hulladék keletkezik, amelynek a fele hulladéklerakókba kerül. A tendenciák azonban azt mutatják, hogy a bőségesen rendelkezésre álló olcsó erőforrások korszaka immáron véget ért. A vállalkozásoknak szembe kell nézniük azzal a ténnyel, hogy az alapvető nyersanyagokhoz és ásványi anyagokhoz kapcsolódó költségek folyamatosan emelkednek, miközben ezen anyagok szűkössége és változékony árai igen kedvezőtlen hatást gyakorolnak a gazdaságra. Folyamatos nyomás nehezedik a különböző ásványianyag-, fém- és energiaforrásokra, a halállományra, a faanyagokra, a vízkészletekre, a termékeny földterületekre, a tiszta levegőre, a biomasszára és a biológiai sokféleségre csakúgy, mint az éghajlati rendszer stabilitására. Míg az élelmiszerek, a takarmányok és a rostanyagok iránti kereslet 2050-ig 70 %-kal is emelkedhet, az ezen erőforrások előteremtésében részt vevő legfontosabb ökoszisztémák 60 %-a károsodott, vagy használatuk nem fenntartható. Amennyiben az erőforrásokat továbbra is ebben az ütemben használjuk, 2050-re összességében több mint két bolygónyi területre lesz szükség az emberiség fenntartásához, és a jobb életminőség iránti törekvéseinket nem tudjuk megvalósítani.

Azáltal, hogy egyes erőforrások árai a valós költségek alatt kerülnek megállapításra, gazdasági rendszerünk továbbra is az erőforrások pazarló felhasználását ösztönzi. A Fenntartható Fejlődés Világtanácsának becslése szerint 2050-re négy-tízszerezésre kell növelnünk az erőforrás-hatékonyságot úgy, hogy már 2020-ra jelentős javulásnak kell bekövetkeznie. Egyes dinamikus vállalkozások felismerték az erőforrások hatékonyabb felhasználásából származó előnyöket, azonban sok vállalkozás és fogyasztó még mindig nincs tisztában azzal, hogy milyen nagyságrendű és milyen sürgős változtatásokra van szükség. Az erőforrások hatékony felhasználásának ösztönzése üzleti szempontból ésszerű lépés, és várhatóan a vállalkozások versenyképességének és jövedelmezőségének növeléséhez is hozzájárul. Az erőforrások hatékony felhasználása ezért központi szerepet játszik az EU azon törekvéseiben, hogy növelje globális versenyképességét, továbbá a gazdasági válságból való tartós kilábalás biztosításához, valamint a foglalkoztatás fellendítéséhez is hozzájárul.

Az átalakuláshoz olyan szakpolitikai keretrendszerre van szükség, amely egyenlő versenyfeltételeket teremt, amely elismeri az innovációt és az erőforrás-hatékonyságot, és amely a termékek újratervezése, a környezeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, a hulladékanyagok nagyobb fokú újrahasználatra és újrafeldolgozásra, az anyagok helyettesítése és az erőforrások takarékos használata révén gazdasági lehetőségeket teremt és javítja az

ellátás biztonságát. Az erőforrás-felhasználástól függetlenített növekedéshez és a növekedés előbb említett új forrásainak kiaknázásához elengedhetetlen a gazdaságunkat és az életmódunkat formáló szakpolitikák összehangolása és integrációja. E tekintetben példával szolgál az éghajlatváltozással kapcsolatos fellépés, amelynek keretében kiemelt helyen szerepel a gazdasági növekedésnek a szén-dioxid-kibocsátástól való függetlenítése.

Az Európa 2020 stratégia és az „Erőforrás-hatékony Európa” elnevezésű kiemelt kezdeményezés¹ ennek az átalakulásnak az útján indította el az Európai Uniót. A kiemelt kezdeményezés értelmében ki kell dolgozni egy olyan ütemtervet, amelynek célja a „közép- és hosszú távú célkitűzések és a megvalósításukat szolgáló eszközök meghatározása”. Ez az ütemterv a kiemelt kezdeményezés többi elemére épül és kiegészíti azokat, különös tekintettel az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság megvalósítása terén elért szakpolitikai eredményekre, továbbá figyelembe veszi a természeti erőforrások fenntartható használatára vonatkozó 2005. évi tematikus stratégiát² és az Európai Unió fenntartható fejlődésre vonatkozó stratégiáját. Az ütemterv a zöld gazdaság felé történő átmenet megvalósítására irányuló globális erőfeszítésekhez is illeszkedik³. Az ütemterv nagymértékben épít egy sor olyan forrásra – többek között az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek az európai környezet állapotáról és a kilátásokról szóló jelentésére –, amelyre a Bizottság a mellékelt munkadokumentumában hivatkozik.

2. AZ ERŐFORRÁS-HATÉKONY EURÓPA MEGTEREMTÉSE

Az ütemterv elkészítése

Az ütemterv a következő jövőkép megvalósítását célozza: 2050-re az Európai Unió gazdasága a növekedést oly módon valósítja meg, hogy tiszteletben tartja az erőforrások szűkösségét és bolygónk tűrőképességét, és ezáltal hozzájárul a világgazdaság átalakulásához. Gazdaságunk versenyképes, inkluzív és magas életszínvonalat biztosít jóval kisebb környezetterhelés mellett. Az erőforrásokkal – nyersanyagokkal, energiával, vízzel, levegővel, földterülettel és talajjal – való gazdálkodás fenntartható módon történik. Az éghajlatváltozáshoz szükséges célokat sikerült elérni, az ökoszisztéma-szolgáltatásokat és az azok alapját képező biológiai sokféleséget sikerült megővni, megbecsülni és jelentős mértékben helyreállítani.

Ezt a jövőképet az erőforrás-hatékony fejlődés révén lehet megvalósítani. Az erőforrás-hatékony gazdaság lehetővé teszi a gazdaság számára, hogy – az erőforrások fenntartható módon történő felhasználásával és a környezetre gyakorolt hatás minimalizálásával – a kevesebből többet teremtsen, kisebb befektetéssel nagyobb értéket hozzon létre. A gyakorlatban ehhez az szükséges, hogy az EU környezeti javainak állománya, amelynek az előnyeit élvezzük, illetve amely az EU világszerte történő értékesítéseinek az alapját képezi, biztonságban legyen és azt a lehető legmagasabb fenntartható hozam mellett kezeljük. Szükséges továbbá, hogy a hulladék mennyisége közel nulla legyen, az ökoszisztémákat helyreállítsuk, és a környezettel kapcsolatos rendszerkockázatok gazdaságra gyakorolt hatásait megértsük és elkerüljük. Mindehhez az innováció új hulláma szükséges.

¹ COM(2011) 21.

² COM(2005) 670.

³ Amint azt az OECD *Zöld növekedési stratégia* és az UNEP *A zöld gazdaságról szóló jelentés c. dokumentumai* és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség munkája is tükrözi.

Ez az ütemterv először kijelöli e folyamat főbb állomásait, és ezek kapcsán bemutatja, mire van szükség ahhoz, hogy Európa ráálljon az erőforrás-hatékony és fenntartható növekedéshez vezető pályára. Ezt követően az egyes szakaszok felvázolják azokat az intézkedéseket, amelyekre e folyamat elindításához rövid távon szükség van.

Az ütemterv olyan keretet biztosít, amely ismerteti, hogy az egyes szakpolitikák hogyan függenek össze és hogyan épülnek egymásra, és amelyben a jövőbeli fellépések megtervezhetők és összehangoltan végrehajthatók. A legfontosabb ágazatok és erőforrások, valamint a hozzájuk kapcsolódó uniós szakpolitikai kezdeményezések közötti összefüggéseket a mellékletben szereplő táblázat tartalmazza. A jelentősebb fellépésekre és a potenciális célkitűzésekre vonatkozó részletes javaslatok benyújtását minden esetben hatásvizsgálat előzi meg⁴.

A haladás és annak mérése

Az erőforrás-hatékony javítása terén elért haladás méréséhez stabil és könnyen értelmezhető mutatókra van szükség, amelyek jelzésül is képesek szolgálni.

Ez az ütemterv az erőforrás-hatékonyssággal kapcsolatos fellépés vonatkozásában új útvonalat javasol, amelynek keretében a legfontosabb érdekeltek 2013 végéig egyeztetnek és megállapodnak a mutatókról és a célkitűzésekről. Ezt a folyamatot a 6. fejezet mutatja be részletesebben.

Ennek a folyamatnak az elindítása érdekében a mutatók ideiglenesen két szinten kerülnek meghatározásra⁵:

- (1) „az erőforrás-felhasználási hatékonyság” elnevezésű ideiglenes fő mutató ezen ütemterv legfontosabb célkitűzésének a mérésére szolgál, amely nem más, mint a gazdasági teljesítmény javítása oly módon, hogy közben csökkenjen a természeti erőforrásokra nehezedő nyomás;
- (2) a legfontosabb természeti erőforrásokra, például a vízre, a földterületekre, az anyagokra és a szénre vonatkozó kiegészítő mutatók az EU globális fogyasztását mutatják ezen erőforrások tekintetében.

Az akadályok leküzdése

Az Európai Uniónak és tagállamainak törekedniük kell az erőforrás-hatékonyt gátló akadályok megszüntetésére és a termeléshez, valamint a fogyasztói döntésekhez kapcsolódó megfelelő ösztönzők megteremtésére. Ehhez a következők szükségesek:

- Foglalkozni kell azokkal a piacokkal és árakkal, valamint adókkal és támogatásokkal, amelyek nem tükrözik az erőforrások felhasználásának valós költségeit és nem fenntartható pályán tartják a gazdaságot.
- Ösztönözni kell a hosszabb távú innovatív gondolkodást az üzleti életben, a pénzügyekben és a politikában, ami elősegíti az új, fenntartható gyakorlatok elsajátítását és az innovációs áttöréseket, valamint az előrelátó és költséghatékony szabályozás kialakítását.

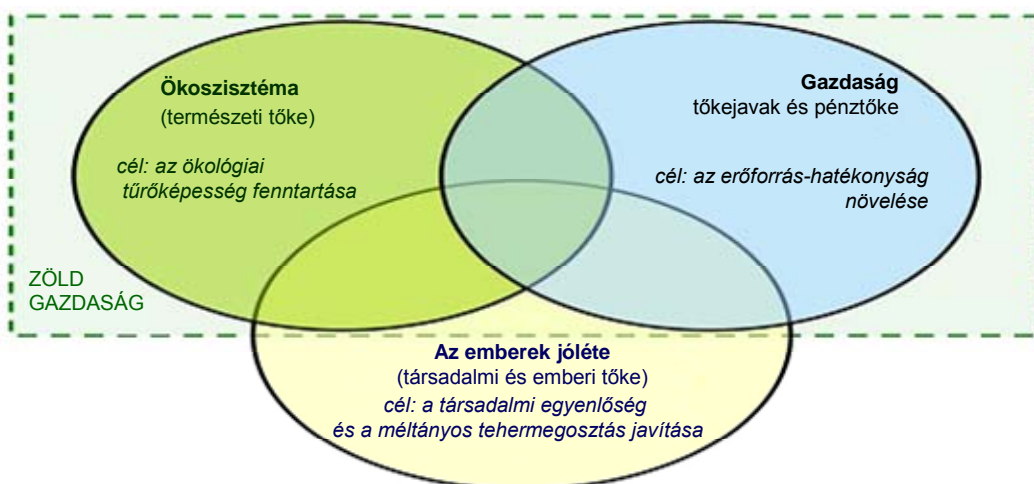
⁴ http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm

⁵ Amint az a közleményt kísérő COM(2011) 571 dokumentumban is szerepel.

- Kutatásokat kell folytatni a tudásbeli és készségbeli hiányosságok megszüntetése, valamint a megfelelő információk és képzések biztosítása érdekében.
- Kezeleni kell a nemzetközi versenyképességgel összefüggő aggodalmakat, valamint konszenzust kell keresni a nemzetközi partnerekkel a hasonló irányba történő elmozdulás megvalósítása érdekében.

3. A GAZDASÁG ÁTALAKÍTÁSA

A gazdaság erőforrás-hatékony pályára állítása – a hatékonyságjavítás, az innováció és a teljes életciklusra kiterjedő erőforrás-gazdálkodás javítása eredményeként megvalósuló költségmegtakarítások révén – javítja a versenyképességet, továbbá a növekedés és a foglalkoztatás új forrásait teremti meg. Ehhez olyan szakpolitikákra van szükség, amelyek felismerik a gazdaság, a jólét és a természeti tőke közötti kölcsönös egymásrautaltságot, törekszenek az erőforrás-hatékonyság javítását gátló akadályok megszüntetésére, és méltányos, rugalmas, kiszámítható és összehangolt alapot biztosítanak a vállalkozások működéséhez.

Forrás: Európai Környezetvédelmi Ügynökség

3.1. Fenntartható fogyasztás és termelés

3.1.1. Termékfejlesztés és a fogyasztási szokások megváltoztatása

Az egyéni fogyasztók, a vállalkozások és a közbeszerzők fogyasztási szokásainak megváltoztatása lendületet ad az erőforrás-hatékonyságnak és gyakran közvetlen nettó költségmegtakarítást is eredményezhet. Az erőforrás-hatékonyság ezzel párhuzamosan növelheti az erőforrás-hatékonyabb szolgáltatások és termékek iránti keresletet. A fogyasztói döntések meghozatalához az erőforrások felhasználásának a teljes életciklus során jelentkező hatásain és költségein alapuló pontos információk szolgálhatnak iránymutatásul. A fogyasztók költséget takaríthatnak meg azáltal, hogy maguk is kerülnek a pazarlást és tartós, illetve könnyen javítható vagy újrafeldolgozható termékeket vásárolnak. Az olyan új vállalkozói modellek, amelyek esetében a termékeket megvásárlás helyett inkább bérlik, képesek úgy kielégíteni a fogyasztói igényeket, hogy közben az adott termék életciklusa alatt kevesebb az erőforrás-felhasználás.

A belső piac és a piacialapú eszközök fontos szerepet töltenek be abban, hogy olyan piaci környezet alakuljon ki, amely a környezetbarátabb termékeket részesíti előnyben. A termékek

és szolgáltatások szélesebb körére vonatkozóan fontolóra kell venni egy olyan, önkéntes alapon alkalmazandó és kötelező intézkedéseket egyaránt tartalmazó megközelítést, mint amilyen a vezető piacok kialakítását célzó uniós kezdeményezésekben és a környezetbarát tervezésről szóló irányelvben is szerepel, és amelyben az erőforrásokhoz szorosabban kapcsolódó kritériumok szerepelnek.

Ugyanakkor bizonyos esetek azt bizonyítják, hogy egy technológia hatékonyságának növelése eredményeként létrejövő költségmegtakarítások arra ösztönözhetik az embereket, hogy még többet fogyasszanak. A szakpolitikák kialakításakor és a célkitűzések meghatározásakor tehát számolni kell ezzel a „bumerángthatás” néven is ismert jelenséggel.

Mérföldkő: 2020-ra a megfelelő árjelzések és a környezetvédelemre vonatkozó egyértelmű információk biztosítják az állampolgárok és a hatóságok részére a megfelelő ösztönzőket ahhoz, hogy a leginkább erőforrás-hatékony termékeket és szolgáltatásokat válasszák. A vásárlási döntések arra sarkallják a vállalatokat, hogy erőforrás-hatékonyabb termékeket és szolgáltatásokat fejlesszenek ki és értékesítsenek. A környezetvédelmi jellemzőkre vonatkozóan minimumszabványok vannak érvényben, amelyek célja, hogy a legkevésbé erőforrás-hatékony és a környezetet leginkább szennyező termékek kiszoruljanak a piacról. A fenntarthatóbb termékek és szolgáltatások iránt magas a fogyasztói kereslet.

3.1.2. A hatékony termelés fellendítése

Európában a legmagasabb az egy főre jutó nettó erőforrás-behozatal, a nyitott európai gazdaság erősen függ a behozott nyersanyagoktól és energiától. Az erőforrásokhoz való biztonságos hozzáférés egyre fontosabb gazdasági kérdéssé vált, ugyanakkor a harmadik országokat érintő esetleges kedvezőtlen társadalmi és környezeti hatások is aggodalomra adnak okot. 2007-ben az EU gazdasága által közvetlenül felhasznált anyagok mennyisége összességében meghaladta a 8 milliárd tonnát. Ezt a mennyiséget képesek volnánk úgy csökkenteni, hogy közben a termelés és a versenyképesség növekedne⁶. A nyersanyagok újrafelhasználásának nagyobb „ipari szimbiózis” révén történő javítása (ami azt jelenti, hogy egyes vállalatok hulladéka más vállalatok erőforrása lehetne) az EU-ban éves szinten 1,4 milliárd EUR megtakarítást jelenthetne, és az értékesítés 1,6 milliárd EUR-ral növekedhetne⁷.

Noha az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében már számos vállalat lépéseket tett, a hatékonyság további növelésére még számos lehetőség kínálkozik. Ez különösen a melléküzletágak esetében érvényes, például ott, ahol az energia- vagy a vízfelhasználás hatékonysága a vállalkozás tevékenysége szempontjából nem számít központi tényezőnek. Sok vállalkozás hosszú távon nem takarékoskodik az erőforrások felhasználásával, mivel a vállalkozások jelenlegi beszámolási gyakorlata a rövid távú gondolkodásmódot ösztönzi. Az erőforrás-hatékonyságba már most befektető vállalkozásoknak részesülniük kell az ismeretek és az innováció terén megvalósított előrelépésekből származó előnyökből.

---

⁶ Egy tanulmány szerint az erőforrás-hatékonyságból származó haszon csak Németországban 20–30 % közötti költségmegtakarítást eredményezhetne a gyártásban éves szinten, és mintegy egymillió munkahelyet jelenthetne az ország számára. Az Egyesült Királyságban egy nemrég készült másik tanulmány szerint alacsony költségekkel vagy költségráfordítás nélkül megvalósítható erőforrás-hatékonysági intézkedésekkel a vállalkozások mintegy 23 milliárd fontot takaríthatnának meg.

⁷ A részleteket lásd a szolgálati munkadokumentumban.

Az értékláncok és az egyes ágazatok szereplői, többek között a kis- és középvállalkozások közötti, az erőforrás-hatékonyság megvalósításával kapcsolatos információcsere révén elkerülhető a pazarlás, ösztönözhető az innováció, és új piacok jöhetnek létre.

A veszélyes vegyi anyagok használatának lehetőség szerinti mellőzése és a „zöld vegyipar” térnyerése elősegítheti a legfontosabb erőforrások, például a talaj és a vizek megóvását, továbbá biztonságosabbá, könnyebbé és olcsóbbá teheti más erőforrások, például az anyagok újrafeldolgozását és újrahasználatát. A vegyi anyagok kezelésére vonatkozó megközelítés – amelyet a REACH rendelet maradéktalan végrehajtása is elősegít – hozzájárul a veszélyes vegyi anyagok biztonságosabb, valamint műszaki és környezetvédelmi szempontból lehetséges alternatívákkal való helyettesítésére adódó lehetőségek feltérképezéséhez.

Mérföldkő: 2020-ra már működnek azok a piaci és szakpolitikai ösztönzők, amelyek díjaznak a hatékonyságot növelő befektetéseket. Ezek az ösztönzők serkentették az innovációt, amelynek eredményeit erőforrás-hatékony termelési módszerek formájában széles körben alkalmazzák. A vállalkozások és a befektetők képesek a teljes életciklusra vonatkozó erőforrás-hatékonyság mérésére és értékelésére. A gazdasági növekedés és a jólét független az erőforrás-felhasználástól, és elsősorban a termékek és a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások értékének növekedéséből származik.

A fenntartható fogyasztás és termelés további ösztönzése érdekében a Bizottság:

- megerősíti a jelentős környezeti hatással bíró termékekre irányuló zöld közbeszerzés követelményeit, megvizsgálja, hogy a zöld közbeszerzés hogyan kapcsolható az uniós támogatásban részesülő projektekhez, ösztönzi a közös beszerzéseket és a zöld közbeszerzést támogató közbeszerzési tisztviselők hálózatának kiépítését (2012-ben),
- kidolgoz egy olyan közös módszertani megközelítést, amely lehetővé teszi a tagállamok és a magánszektor számára, hogy felmérjék, közvélemények és összehasonlítsák az egyes termékek, szolgáltatások és vállalatok környezetvédelmi jellemzőit a teljes életciklusra vetített környezeti hatások („környezeti lábnyom”) átfogó értékelése alapján (2012-ben),
- a jelenleg folyó és 2012-ben lezáruló értékelésre és az érdekeltekkel azt követően lezajló konzultációra támaszkodva foglalkozik a termékek környezeti lábnyomának kérdésével, többek között oly módon, hogy a környezetbarát tervezésről szóló irányelv alapján a termékek anyagierőforrás-hatékonyságának (pl. az újrahasználatra, a hasznosításra, illetve az újrafeldolgozásra való alkalmasság, újrafeldolgozott anyagtartalom, tartósság) növelése érdekében követelményeket állapít meg, és a környezetbarát tervezésről szóló irányelv alkalmazási körét kiterjeszti az energiával nem kapcsolatos termékekre is (2012-ben),
- gondoskodik a fogyasztói viselkedésminták jobb megértéséről és alaposabb tájékoztatást nyújt a termékek környezeti lábnyomával kapcsolatban, ideértve az ökcímkerendszerek pontosítását és annak megakadályozását, hogy a termékekről félrevezető információk jelenhessenek meg (2012-ben),
- támogatja a hálózatépítést és a bevált módszerek cseréjét azon szervek között, amelyek a kis- és középvállalkozások számára az erőforrás-hatékonyság vonatkozásában különböző rendszereket működtetnek (folyamatosan zajló tevékenység).

A Bizottság a tagállamokkal együtt 2012-től kezdve értékeli:

- a valóban környezetbarát termékek piaci elismerését növelő lehetőségeket,
- azokat az intézkedéseket, amelyek a gyártói felelősséget kiterjesztik a gyártott termékek teljes életciklusára (egyebek mellett az ilyen célú új üzleti modelleken, a termékviszavételi és az újrafeldolgozási rendszerekkel kapcsolatos iránymutatás elkészítésén, illetőleg a termékjavító szolgáltatások támogatásán keresztül),
- a csomagolások erőforrás-hatékonyságának optimalizálására vonatkozó fellépéseket.

A tagállamoknak:

- olyan ösztönzőket kell életbe léptetniük, amelyek arra sarkallják a vállalkozások túlnyomó többségét, hogy rendszeresen mérjék, értékeljék és javítsák erőforrás-hatékonyságukat (folyamatosan zajló tevékenység),
- támogatniuk kell a vállalkozások együttműködését annak érdekében, hogy (például ipari szimbiózis útján) a lehető legjobban hasznosítsák a tevékenységük révén keletkező hulladékokat és melléktermékeket (folyamatosan zajló tevékenység),
- gondoskodniuk kell arról, hogy a kis- és középvállalkozások tanácsot és segítséget kapjanak ahhoz, hogy felmérjék és javítsák erőforrás-hatékonyságukat, valamint a nyersanyagok fenntartható használatát (folyamatosan zajló tevékenység),
- együtt kell működniük a Bizottsággal annak érdekében, hogy 2020-ig a kockázatok szempontjából különösen aggályos vegyi anyagok mindegyike felkerüljön a REACH jelöltlistájára (folyamatosan zajló tevékenység).

3.2. A hulladék erőforrássá alakítása

Csak az Európai Unióban évente 2,7 milliárd tonna hulladékot dobunk ki, amelyből 98 millió tonna veszélyes hulladék. A szilárd hulladék mindössze 40 %-át használják fel vagy hasznosítják újra, a többi a hulladéklerakókba vagy a hulladékégetőkbe kerül. Az Európai Unióban a hulladéktermelés összességében állandó szinten van, egyes hulladéktípusok – köztük az építési és a bontási hulladék, a szennyvíziszap és a tengeri hulladék – mennyisége azonban még mindig nő. Az elektromos és elektronikus berendezésekből származó hulladék mennyisége 2008 és 2014 között várhatóan mintegy 11 %-kal fog emelkedni.

Néhány tagállamban a hulladék több mint 80 %-át újrafeldolgozzák, ami azt bizonyítja, hogy az EU egyik legfontosabb erőforrását, a hulladékot fel lehet használni. A hulladékgazdálkodás javítása az erőforrások jobb kihasználását eredményezi, új piacokat és munkahelyeket teremt, és ösztönzi a nyersanyag-behozattal való függés mérséklését és a környezeti hatások csökkentését.

Ha az a cél, hogy a hulladék nyersanyagként visszakerüljön a gazdaságba, akkor sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni az újrahasználat és az újrafeldolgozás kérdéskörére. A szakpolitikák összehangolása segítségével megteremthető a hulladékait teljes mértékben újrafeldolgozó gazdaság, amelyben a terméktervezésben érvényesül az életcikluson alapuló megközelítés, az értékteremtő hálózatok valamennyi piaci szereplője között szorosabb az együttműködés, a begyűjtési eljárások jobban működnek, a szabályozási keret megfelelő, a hulladékkezelés megelőzése és az újrafeldolgozás ösztönözve van, és az állam korszerű hulladékkezelőket, illetve minőségi újrafeldolgozást végző létesítményeket épít.

Mérföldkő: 2020-ra a hulladékot erőforrásként kezeljük. A hulladékkezelés egy főre jutó mennyisége egyértelműen csökken. A hulladékok újrafeldolgozása és újrahasználat – a széles körű szelektív hulladékgyűjtés és a másodlagos nyersanyagpiac kialakítása révén – gazdasági szempontból vonzó lehetőséget jelent az állami és a magánszféra szereplői számára. Egyre több anyagot, köztük egyre több jelentős környezeti hatással bíró, illetve kritikus nyersanyagot hasznosítunk újra. Megvalósul a hulladékokra vonatkozó szabályozás teljes körű végrehajtása. Nincs többé illegális hulladékszállítás. Az energiatermelési célra történő felhasználás a nem újrafeldolgozható termékekre korlátozódik, a hulladéklerakók gyakorlatilag megszűntek, és biztosított a magas szintű újrafeldolgozás.

A Bizottság:

- gazdasági ösztönzők és az egyes hulladéktípusok hulladék voltának megszűnésére vonatkozó kritériumok kidolgozása révén ösztönzi a nyersanyagok másodlagos piacát és az újrafeldolgozott anyagok iránti keresletet (2013/2014-ben),
- felülvizsgálja a hulladékkezelés megelőzésével, a hulladék újrahasználatával, újrafeldolgozásával és hasznosításával, és a lerakóhelyektől való eltérítésével kapcsolatos meglévő célkitűzéseket annak érdekében, hogy egy olyan gazdaság irányába lehessen továbblépni, amely az újrahasználatra és az újrafeldolgozásra épül, és amelyben a maradék hulladék mennyisége közel nulla (2014-ben),

- értékeli az újrafeldolgozás minimális mértékének, a tartósságra és az újrahasználatosságra vonatkozó követelményeknek, valamint a legfontosabb termékekre vonatkozó gyártói felelősség kiterjesztésének a bevezetését (2012-ben),
- megvizsgálja azokat a területeket, ahol a különböző hulladékáramokra vonatkozó szabályozásokat az összehangoltság javítása érdekében egymáshoz lehetne igazítani (2013/2014-ben),
- folytatja az együttműködést az Európai Unió keretein belül és a nemzetközi partnerekkel az illegális hulladékszállítás felszámolása érdekében, különös tekintettel a veszélyes hulladékokra;
- gondoskodik arról, hogy az uniós költségvetésből történő közfinanszírozás a hulladékgazdálkodási keretirányelvben meghatározottak szerint a hulladékhierarchia magasabb fokán álló tevékenységeket részesítse előnyben (például az újrafeldolgozó létesítményeket a hulladékártalmatlanítással szemben) (2012/2013-ban),
- elősegíti a hulladékgyűjtésre és -kezelésre vonatkozó bevált módszerek cseréjét a tagállamok között, és olyan intézkedéseket dolgoz ki, amelyek eredményesebben akadályozzák meg a hulladékokra vonatkozó uniós szabályok megszegését (2013/2014-ben).

A tagállamoknak:

- a hulladékmegelőzésre és hulladékgazdálkodásra vonatkozó nemzeti stratégiáik révén biztosítaniuk kell a hulladékokra vonatkozó uniós vívmányok teljes körű végrehajtását, ezen belül az összes minimális célkitűzés teljesítését (folyamatosan zajló tevékenység).

3.3. A kutatás és az innováció támogatása

A zöld és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság irányába történő átalakuláshoz – a kisebb lépésekben történő, fokozatos változásoktól a nagy technológiai áttörésekig – jelentős innovációra van szükség.

Ugyanakkor sokkal átfogóbb és megalapozott tudásra kell szert tennünk azzal kapcsolatban, hogy a természeti rendszerek hogyan reagálnak az emberiség által rájuk gyakorolt különböző nyomásokra. Az alapkutatásoknak és az alkalmazott kutatásoknak meg kell határozniuk a kihívásokat és útmutatást kell biztosítaniuk a fellépésekhez, a társadalomtudományi kutatásoknak pedig hozzá kell járulniuk a viselkedésmód jobb megértéséhez.

Ahhoz, hogy a kutatás és az innováció új lendületet kapjon, megfelelő ösztönzők szükségesek, amelyek hatására a magánszféra növelheti az erőforrás-hatékonyság javítását célzó kutatás és innováció finanszírozásának mértékét. A keresletre vonatkozó intézkedések a piacépítés révén segítik elő a zöld innováció ösztönzőinek kialakítását. Egyértelmű keretfeltételek szükségesek a befektetői biztonság növeléséhez és ahhoz, hogy a kockázatosabbnak tartott vagy hosszabb megtérülési idejű zöld beruházásokat végrehajtó vállalatok könnyebben jussanak támogatáshoz.

Mérföldkő: 2020-ra a tudományos áttörések és a fenntartható innovációs erőfeszítések révén hatalmas előrelépés történt azon a téren, hogy az erőforrásokat hogyan értelmezzük, kezeljük, azok felhasználását hogyan csökkentjük, azokat hogyan használjuk, majd használjuk és dolgozzuk fel újra, hogyan helyettesítjük, óvjuk és becsüljük meg. Mindezt a beruházások jelentős növelése, az erőforrás-hatékonyság, az éghajlatváltozás és a

tűrőképesség társadalmi kihívásai kezelésének összehangolása, valamint az európai kutatási térségen belüli megalapozott szakosodás és együttműködés tette lehetővé.

A tagállamok és a Bizottság:

- megfelelő keretet és ösztönzőket alakítanak ki annak érdekében, hogy javítsák az erőforrás-hatékonyság területén a magánszektor kutatás- és innovációfinanszírozási kedvét (folyamatosan zajló tevékenység).

A Bizottság:

- innovációs partnerségeket alakít ki, amelyek célja az erőforrás-hatékonyságra (például a vízre, a nyersanyagokra, valamint a termelői és fenntartható mezőgazdaságra) vonatkozó célkitűzések teljesítése (2011-től kezdődően),
- olyan közös technológiai kezdeményezéseket vagy más típusú köz-magán társulásokat, továbbá közös programozási kezdeményezéseket hoz létre, amelyek az erőforrás-hatékonyság egyes területeire irányuló nemzeti szintű erőfeszítések összefogását célozzák (folyamatosan zajló tevékenység),
- megszünteti az öko-innováció útjában álló akadályokat (2011-ben),
- az uniós kutatásfinanszírozást („Horizont 2020”) az erőforrás-hatékonyság legfontosabb célkitűzéseire összpontosítja, és ezáltal támogatja az innovatív megoldásokat a fenntartható energiagazdálkodás, közlekedés és építőipar, a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás, az ökoszisztéma-szolgáltatások és a biológiai sokféleség megőrzése, az erőforrás-hatékony mezőgazdaság és a tágabb biogazdaság; a környezetbarát nyersanyag-kitermelés, az újrafeldolgozás, az újrahasználat, a környezetet terhelő és a ritka anyagok alternatívákkal való helyettesítése, az intelligensebb tervezés, a zöld vegyipar és a kevésbé környezetterhelő, biológiailag lebomló műanyagok területén.

A tagállamoknak:

- a kutatásra irányuló közfinanszírozást az erőforrás-hatékonyság legfontosabb célkitűzéseire kell összpontosítaniuk (folyamatosan zajló tevékenység).

3.4. Környezeti szempontból káros támogatások és az árak helyes kialakítása

A vásárlási és a beruházási döntések meghozatalakor a piaci ár az elsődleges szempont, ez azonban nem feltétlenül tükrözi az erőforrások felhasználásának tényleges költségeit és környezeti hatásait. Emellett az árakat szándékosan torzíthatják a kormányzatok által nyújtott olyan, környezeti szempontból káros támogatások, amelyek egyes fogyasztókat, felhasználókat vagy termelőket – a bevételeik kiegészítése vagy a költségeik csökkentése érdekében – előnyökhöz juttatnak, azonban ezáltal a helyes környezeti gyakorlattal szemben hatnak⁸.

3.4.1. A nem hatékony támogatások fokozatos megszüntetése

A fosszilis tüzelőanyagok, a közlekedés és a vízügy területén nyújtott, potenciálisan kedvezőtlen környezeti hatással járó támogatások nagyságrendjét világszinten összességében évi ezermilliárd dollárra becsülik. A környezeti szempontból káros támogatások miatt nő a hulladék mennyisége, a károsanyag-kibocsátás és az erőforrás-kitermelés, illetve a biológiai

⁸ A környezeti szempontból káros támogatások – a reform kihívásai (2005) című OECD-dokumentum.

sokféleséget kedvezőtlen hatások érik. Ezek a támogatások konzerválhatják a nem hatékony gyakorlati eljárásokat, és meggátolhatják a zöld technológiákba történő üzleti beruházásokat. A szóban forgó támogatások többféle formát ölthetnek, megvalósulhatnak például adócsökkentés vagy adómentesség formájában.

A környezeti szempontból káros támogatások megszüntetése gazdasági, társadalmi és környezeti előnyökkel járhat, és lehetővé teheti a versenyképesség javítását. A Bizottság a 2011-es éves növekedési jelentésében⁹ már felkérte a tagállamokat, hogy a költségvetési konszolidáció támogatása érdekében szüntessék meg a környezeti szempontból káros támogatásokat. A környezeti szempontból káros támogatások megszüntetése során alternatív enyhítő intézkedésekre lehet szükség a leginkább érintett gazdasági ágazatokban, régiókban vagy munkavállalók esetében, illetve az energiaszegénység kezelése érdekében, és foglalkozni kell a termelés más országokba történő esetleges áthelyezésének hatásával is.

Mérföldkő: 2020-ra a környezeti szempontból káros támogatások megszűntek, és a rászorulókra gyakorolt hatásokat a folyamat során kellő mértékben figyelembe vették.

3.4.2. Az árak helyes kialakítása és az adóztatás új irányba terelése

A piac már most is jelzi egyes erőforrások szűkösségét, hiszen a nyersanyagok ára emelkedik és a vállalkozások egyre inkább szembesülnek azzal, hogy sürgősen alkalmazkodniuk kell a helyzethez annak érdekében, hogy a versenyképességüket – különösen a nemzetközi piacon – megőrizzék. Jóllehet az externáliák költségeinek kérdése továbbra is megoldatlan és számos erőforrás esetében ezen költségek jelzése már most késő ahhoz, hogy a nem fenntartható módon történő kiaknázásukat meg lehessen akadályozni. Általában véve az adóterhek gyakran úgy befolyásolják az árakat, hogy a foglalkoztatás növelése helyett inkább az erőforrások felhasználását ösztönzik.

A piaci alapú eszközök – például a környezetvédelmi adóknak és illetékeknek, az értékesíthető engedélyek rendszerének, a környezetbarátabb fogyasztásra vonatkozó pénzügyi ösztönzőknek és egyéb eszközöknek a bevezetése – jelentős szerepet töltenek be a piac hibás működésének korrigálásában. Az új szakpolitikáknak elő kell segíteniük a piacon nem megfelelő értéken szereplő erőforrások, például a víz, a tiszta levegő, az ökoszisztéma, a biológiai sokféleség és a tengeri erőforrások árának kiigazítását. Ez adott esetben egy olyan tágabb megközelítésbe illeszkedhet, amely többek között szabályozási intézkedéseket irányoz elő például azon esetekre, amikor az erőforrások közjavaknak minősülnek.

A munkát terhelő adóztatás hangsúlyosságának a foglalkoztatás és a gazdasági növekedés fellendítése érdekében történő csökkentése már a 2011. évre vonatkozó éves növekedési jelentésben¹⁰, valamint az Európai Tanács 2011. márciusi ülésének következtetéseiben¹¹ is kiemelt hangsúlyt kapott. Ebben a vonatkozásban fontos szerephez jutnak a környezetvédelmi jellegű adóreformok, amelyek értelmében emelkedne a környezetvédelmi adók részaránya, míg az egyéb adóké csökkenne. A környezetvédelmi adók révén továbbá a pénzügyi konszolidáció érdekében tett erőfeszítések összhangba kerülhetnek az erőforrás-hatékony gazdaság irányába történő átalakulás elősegítésével. Mindazonáltal a környezetvédelmi adók

---

⁹ COM(2011) 11 végleges.

¹⁰ COM(2011) 11 végleges.

¹¹ EUCO 10/1/11 REV1.

átlagos részaránya az összes uniós adóbevétel tekintetében 1999 óta általában véve csökken: 2009-ben 6,3 %-os szintet ért el¹².

Egyes tagállamokban – környezetvédelmi jellegű adóreformok különböző lépései révén – az összes adóbevételen belül a környezetvédelmi adók átlagos részaránya elérte a 10%-ot, és eközben sikerült fenntartani az adóbevételek mértékét és javítani a versenyképességet és az energiahatékonyságot. Ez azt bizonyítja, hogy átgondolt gazdasági keretek között lehetőség van a környezeti szempontból káros tevékenységek megadóztatásának irányába való elmozdulásra. Ahhoz azonban, hogy eredményesebben lehessen mérni az erőforrások hatékonyabb felhasználását célzó beruházások ösztönzésére szolgáló árjelzések felé történő elmozdulást, egy további mutatóra van szükség, amely a környezetszennyezésre vagy az erőforrás-felhasználásra kivetett adók valós mértékét jelzi.

Mérföldkő: 2020-ra érezhető elmozdulás történt a munkát terhelő adóktól a környezetvédelmi adók felé. Ennek nyomán – a tagállamokban alkalmazott bevált módszerekkel összhangban – a költségvetési bevételek között jelentősen megnőtt a környezetvédelmi adók aránya, többek között a tényleges adómértékek rendszeres kiigazítása révén.

A környezeti szempontból káros támogatásokkal és az árak helyes kialakításával kapcsolatos kérdések kezelése érdekében a Bizottság:

- az európai szemeszter keretében nyomon követi az adóreformmal kapcsolatos országspecifikus ajánlások nyomán a tagállamok által tett azon lépéseket, amelyek célja a munkát terhelő adóktól a környezetvédelmi adók felé való elmozdulás és a környezeti szempontból káros támogatások 2012-től való fokozatos megszüntetése,
- elősegíti a tagállamok között a környezeti szempontból káros támogatások reformjával és a piaci alapú eszközökkel kapcsolatos szakértői értékeléseket és a bevált módszerek rendszeres cseréjét, különösen a piaci alapú eszközök fóruma és az adópolitikai csoport keretében (folyamatosan zajló tevékenység),
- megvizsgálja az erőforrás-hatékonyság növelésére irányuló intézkedésekhez nyújtott állami támogatások végrehajtását, és azt, hogy az állami támogatásokról szóló iránymutatások 2013 utáni felülvizsgálata keretében milyen mértékben volna célszerű megerősíteni az erőforrás-hatékonyságra vonatkozó célkitűzéseket,
- folytatja a környezetszennyezésre és az erőforrás-felhasználásra kivetett adók mértékét jelző mutatók javítására irányuló munkát.

A tagállamoknak:

- kidolgozott módszertanok alapján meg kell határozniuk, melyek a környezeti szempontból leginkább káros támogatások (2012-re);
- el kell készíteniük a környezeti szempontból káros támogatások leépítésére vonatkozó terveket és ütemezést, és a nemzeti reformprogramjaik részeként ezekről be kell számolniuk (2012/2013-ra);
- a munkát terhelő adók helyett egyre inkább a környezeti hatások adóztatására kell helyezniük a hangsúlyt (folyamatosan zajló tevékenység);
- az erőforrás-hatékonyság eredményesebb támogatása érdekében felül kell vizsgálniuk a költségvetési politikájukat és eszközeiket, továbbá ebben a

¹² Az adózás alakulása az Európai Unióban, Európai Unió, 2011.

vonatkozásban meg kell fontolniuk olyan ösztönzők kialakítását, amelyek az erőforrás-hatékonyság szempontjából kedvező vásárlási döntéseket és termelői intézkedéseket eredményeznek (2013-ra).

4. TERMÉSZETI TŐKE ÉS ÖKOSZISZTÉMA-SZOLGÁLTATÁSOK

4.1. Ökoszisztéma-szolgáltatások

Gazdasági és társadalmi jólétünk a természeti tőkénktől függ, többek között azoktól az ökoszisztémáktól, amelyek folyamatosan biztosítják számunkra a nélkülözhetetlen javakat és szolgáltatásokat, a termékeny talajtól a földterületekig és a tengerekig, az édesvíztől és a tiszta levegőtől a növények beporzásáig, az árvízvédelemig és az éghajlat-szabályozásig. A legtöbb ökoszisztéma-szolgáltatást szinte úgy használjuk, mintha azok korlátlanul rendelkezésre állnának. „Ingyenes” árucikként kezeljük őket, gazdasági értéküket nem számoljuk el megfelelően a piacon, ezért a készleteket túlságosan kimerítjük vagy elszennyezzük, ami veszélyezteti a hosszú távú fenntarthatóságot és a környezeti sokkhatásokkal szembeni ellenállóképességünket.

Bolygónk ökoszisztéma-szolgáltatásainak 60 %-a súlyosan károsodott az elmúlt 50 évben. Az Európai Unióban a halállomány 88 %-át a legnagyobb fenntartható hozamon felül halásszák, és a védett ökoszisztémák mindössze 11 %-ának megfelelő az állapota.

Ahhoz, hogy az ökoszisztéma nélkülözhetetlen javait és szolgáltatásait hosszú távon biztosítani lehessen, a természeti tőkénkhez megfelelő értéket kell társítanunk. A természeti tőke érdekében történő beruházások – mint például a zöld infrastruktúra – alacsonyabb kezdeti költségek mellett gyakran magasabb megtérülést eredményeznek, mint az épített vagy gyártott alternatívák.

Mérföldkő: 2020-ra a hatóságok és az üzleti vállalkozások a természeti tőkéhez és az ökoszisztéma-szolgáltatásokhoz kellő értéket társítanak, és megfelelő mértékben figyelembe veszik őket.

A Bizottság:

- az ökoszisztémák és a biológiai sokféleség kapcsán felmerülő kihívások nemzeti, uniós és nemzetközi szintű kezelése érdekében, elsősorban az Európai Beruházási Bankkal együttműködve és köz-magán társulásokon keresztül ösztönzi az innovatív pénzügyi eszközök és piaci alapú eszközök igénybevételét és felméri az ezekben rejlő tágabb lehetőségeket, beleértve egy, a biológiai sokféleségre vonatkozó finanszírozási mechanizmus létrehozásának lehetőségét, illetőleg az ökoszisztéma-szolgáltatásokért való fizetés rendszerének létrehozását is (folyamatosan zajló tevékenység),
- a zöld infrastruktúrában és a „helyreállító gazdaságban” rejlő teljes növekedési és innovációs potenciál kiaknázása céljából, a zöld infrastruktúráról közzeendő közlemény (2012) és az összcsökkenés megállítását célzó kezdeményezés (2015) révén javaslatokat tesz a természeti tőkére irányuló beruházások előmozdítására (2015-ben).

A tagállamoknak és a Bizottságnak:

- fel kell térképezniük az ökoszisztémák és az ökoszisztéma-szolgáltatások állapotát (2014-ig),
- meg kell állapítaniuk gazdasági értéküket, és támogatniuk kell, hogy ezek az értékek uniós és nemzeti szinten megjelenjenek a számviteli és a beszámolási rendszerekben (folyamatosan zajló tevékenység),
- együtt kell működniük a legfontosabb érdekeltekkel a vállalkozások arra való ösztönzésében, hogy az EU Üzleti és Biodiverzitási Platformjára támaszkodva felmérjék az ökoszisztéma-szolgáltatásoktól való függésüket (folyamatosan zajló tevékenység).

4.2. Biológiai sokféleség

Ökoszisztémáink jelentős része a biológiai sokféleségre épül, ami az alkalmazkodóképességükhöz elengedhetetlen. A biológiai sokféleség csökkenése gyengítheti az ökoszisztémát, sebezhetőbbé teheti a környezeti sokkhatásokkal szemben, és veszélyeztetheti az ökoszisztéma-szolgáltatásokat. A károsodott ökoszisztémák helyreállítása költséges, és bizonyos esetekben a változások visszafordíthatatlanok lehetnek.

Becslések szerint a biológiai sokféleségre épülő globális üzleti lehetőségek és az ezzel összefüggő ökoszisztéma-szolgáltatások értéke 2050-re elérheti az évi 800–2300 milliárd USA-dollárt. Gyakorlatilag azonban a biológiai sokféleség értékét operatív szinten még csak most kezdik számításba venni a döntéshozatal során. A biológiai sokféleség csak úgy őrizhető meg, ha ez általános gyakorlattá válik.

Az EU 2020-as új biodiverzitási stratégiája meghatározza az e cél eléréséhez, valamint a biológiai sokféleség utóbbi néhány nemzedék során tapasztalt csökkenésének visszafordításához szükséges főbb szakpolitikai eszközöket.

Mérföldkő: 2020-ra az Európai Unióban a biológiai sokféleség csökkenését és az ökoszisztéma-szolgáltatások károsodását sikerült megállítani, és a biológiai sokféleséget a lehetőségekhez képest sikerült helyreállítani.

A Bizottság:

- jelentősen fokozza erőfeszítéseit annak érdekében, hogy a biológiai sokféleség védelmét és az ökoszisztémával összefüggő fellépéseket más közösségi szakpolitikáknak is szerves részévé tegye, különös tekintettel a mezőgazdaságra és a halászatra (folyamatosan zajló tevékenység).

A tagállamok és a Bizottság:

- azáltal, hogy az ökoszisztéma-szolgáltatások értékét figyelembe veszik a szakpolitikáik kialakítása során, törekszenek a biodiverzitási stratégiában szereplő célkitűzések megvalósítására (folyamatosan zajló tevékenység).

4.3. Ásványi anyagok és fémek

A természeti erőforrások, mint például a fémek és az ásványi anyagok igénybevétele hatékonyságának fokozása az erőforrás-hatékonyság egyik lényeges aspektusa. A nyersanyag-politikai kezdeményezés, valamint az erőforrás-hatékonyságra vonatkozó kiemelt kezdeményezésben szereplő éghajlat- és energiapolitikai törekvések már foglalkoznak a

természeti erőforrásokhoz kapcsolódó sajátos kockázatokkal, köztük az ellátás biztonságával, ezért ezzel a kérdéskörrel ebben a szakaszban nem foglalkozunk részletesen, ugyanakkor a fémek és az ásványi anyagok, valamint az egyéb erőforrások felhasználása közötti kölcsönhatásokat nem szabad figyelmen kívül hagyni.

Amint elmozdulunk a valóban fogyasztás alapú, fenntartható anyaggazdálkodás, más néven a „körkörös gazdaság” irányába, amely a hulladékot erőforrásnak tekinti, az ásványi anyagok és a fémek felhasználása sokkal hatékonyabbá válik. Az ütemterv 3. szakaszában ismertetett lépések – a teljes életciklus alatt kifejtett hatások fokozottabb figyelembevételére, a hulladékkeletkezés megelőzésére, az újrahasználat és az újrafeldolgozás fokozására, a kutatás és az innováció ösztönzésére, valamint a piaci struktúrák javítására irányuló intézkedések révén – közvetlen hatást gyakorolnak majd az ásványi anyagok és a fémek felhasználásának hatékonyságára.

4.4. Víz

A víz az emberi egészség szempontjából nélkülözhetetlen erőforrás és a mezőgazdaság, a turizmus, az ipar, a közlekedés és az energiatermelés alapvető támasza. A rendelkezésre álló vízkészletek csökkenése kritikus hatást gyakorol a vízerőművekre, valamint az atomerőművek és a hőerőművek hűtésére.

A jó környezeti állapot és az emberek egészsége egyaránt a rendelkezésre álló édesvíz-készletek mennyiségétől és minőségétől függ. E vízkészletek mennyisége azonban folyamatosan csökken. Az éghajlatváltozás hatására várhatóan nőni fog a vízhiány, valamint az árvizek intenzitása és gyakorisága. A vízkivétel, a vízelvezetés és a gátak sok európai folyó medrét és vizét megváltoztatták, ami gyakran a vízminőség romlásához vezetett, ezen keresztül pedig súlyos környezeti károkat eredményezett, egészségkárosító hatásokkal járt és a természetes élőhelyek kiterjedésének csökkenését idézte elő.

Európa a vízkészletének 20–40 %-át elpazarolja, holott a vízfelhasználás hatékonyságát pusztán technológiai fejlesztések révén 40 %-kal lehetne növelni¹³. A vízkészletekkel való fenntartható gazdálkodás javításához a mezőgazdasági, a közlekedési, a regionális fejlesztési és az energiapolitikák szorosabb összehangolása, valamint a vízügyi keretirányelv szerinti hatékony és méltányos vízárképzés alkalmazása szükséges. Az ökoszisztémákban, a földhasználatban, a termelésben és a vízfogyasztásban bekövetkező változások és az újrahasználat költséghatékonyan csökkenthetik a vízhiányt és biztosíthatják a vízminőséget.

Mérföldkő: 2020-ra a vízügyi keretirányelv szerinti valamennyi vízgyűjtő-gazdálkodási tervet régen végrehajtották. 2015-ben az Európai Unió valamennyi folyójának vízgyűjtő területén a vizek állapota – minősége, mennyisége és felhasználása – megfelelő. Az aszályok és az árvizek hatásai minimálisak, az érintett növényfajták alkalmazkodtak a körülményekhez, a talaj vízmegtartó képessége javult, és az öntözés hatékony. Alternatív vízellátási lehetőségekhez csak akkor folyamodnak, ha már valamennyi olcsóbban kivitelezhető módszert igénybe vették. A vízkivétel nem éri el a rendelkezésre álló megújuló vízkészletek 20 %-át.

---

¹³ EU Water saving potential, Ecologic, 2007.

A Bizottság:

- folytatja az erőforrás-hatékonysági szempontoknak a vízügyi politikába való integrálását olyan, költséghatékony stratégiát meghatározó programterv alapján, amelynek célja Európa vizeinek megóvása (folyamatosan zajló tevékenység),
- értékeli a tagállamok vízgyűjtő-gazdálkodási terveit, és meghatározza azokat a területeket, ahol további intézkedésekre van szükség (2011-ben),
- értékelést végez és javaslatokat terjeszt elő a következők vonatkozásában (2012-ben):
  - célkitűzések és jobb intézkedések a vízfelhasználás hatékonysága területén (intelligens fogyasztásmérés, a vízfelhasználó berendezésekre vonatkozó követelmények, iránymutatás a víz újrafelhasználásáról, a szivárgások csökkentése a vízgazdálkodási infrastruktúrában, víztakarékos öntözés stb.);
  - gazdasági eszközök (vízdíjak, vízkészlet-elosztás) révén a kereslet hatékonyabb kezelése, valamint a címkézési és a termékek életciklusuk alatt kifejtett környezeti hatásának és tényleges víztartalmának mérésére szolgáló tanúsítási rendszerek használata;
  - európai innovációs partnerség létrehozása a vízügy területén.

A tagállamoknak:

- az egyes gazdasági ágazatok és földrajzi térségek eltérő helyzetét figyelembe vevő közös uniós módszertan alapján vízgyűjtőszintű vízfelhasználás-hatékonysági célkitűzéseket kell meghatározniuk 2020-ra, megfelelő kiegészítő intézkedésekkel együtt.

4.5. Levegő

A tiszta levegő értékes erőforrás. Az Unió sűrűn lakott térségeiben számos levegőminőségi előírás nem teljesül, különösen ami a legproblémásabb szennyezőanyagokat: a szálló port, a talajközeli ózont és a nitrogén-dioxidot illeti. A szennyezőanyag-kibocsátás csökkentésére irányuló jelentős erőfeszítések ellenére a szálló por koncentrációja évente 500 000 esetben okoz korai halálózást¹⁴ az Európai Unióban és közvetlen környezetében. Más tanulmányokból kiderül, hogy a levegőszennyezés okozta betegségek miatt kieső munkanapok száma meghaladja azon munkanapok számát, amely a további szennyezés csökkentésére irányuló intézkedések finanszírozásához szükséges volna.

Említésre méltó, hogy a légi úton terjedő szennyezések, például az elsavasodás, az eutrofizáció és a növényzet ózon okozta károsodása az ökoszisztémákat és a mezőgazdaságot is veszélyeztetik. Ennek gazdasági költségét 2020-ra éves szinten 537 milliárd EUR-ra becsülik¹⁵.

A hatályos jogszabályok hatékonyabb végrehajtása és új, tudományos alapokon nyugvó előírások kidolgozása elősegítheti ezeknek a problémáknak a kezelését, és utat mutathat az innováció számára. Mindezek az intézkedések megfelelő átfutási idővel – ezen ütemterv egyéb intézkedéseivel, például a hulladék mennyiségének csökkentésével, hatékonyabb termelési módszerekkel, valamint a mezőgazdasági politika területén és a közlekedési

¹⁴ EKÜ, SOER 2010.

¹⁵ Assessment of Health-Cost Externalities of Air Pollution at the National Level using the EVA Model System, J. Brandt et al., CEEH 2011.

ágazatban tett intézkedésekkel együtt – biztosíthatják az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság irányába történő átalakulás levegőminőségre gyakorolt kedvező hatásait.

Mérföldkő: 2020-ra a levegő minőségére vonatkozó átmeneti uniós előírásokat – a kritikus városi területek tekintetében is – sikerült teljesíteni, továbbá ezeket az előírásokat korszerűsítettük és további intézkedéseket határoztunk meg annak érdekében, hogy tovább közelítsünk a végső célkitűzéshez, azaz elérjük azt a levegőminőséget, amely az egészségre és a környezetre nem gyakorol jelentős hatást.

A Bizottság:

- átfogóan felülvizsgálja a levegőszennyezésre vonatkozó valamennyi uniós szakpolitikát (2013-ig),
- korszerű stratégiára tesz javaslatot a 2020 utáni időszakra vonatkozóan, felméri a levegőminőségre és a szennyezőanyag-kibocsátásra vonatkozó előírások alkalmazási körét, valamint a legfontosabb forrásokból származó kibocsátások csökkentésére irányuló további intézkedéseket (2013-ban),
- a levegőminőséggel kapcsolatos tartós problémák megoldása érdekében támogatja a meglévő intézkedések végrehajtását.

A tagállamoknak:

- fel kell gyorsítaniuk a levegő minőségére vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását (folyamatosan zajló tevékenység).

4.6. Földterületek és talajok

Az Európai Unióban építési, ipari, útépitési és szórakoztatási célból évente több mint 1000 km²-nyi területet „sajátítanak ki”. Ennek a felszínnek körülbelül a felét „lefedik”, azaz a talajt gyakorlatilag elvágják a külvilágtól¹⁶. Az infrastruktúra kiépítettsége jelentősen különbözik az egyes régiók között, azonban összességében tízévente Ciprus területének megfelelő felszínt burkolunk le. Amennyiben 2050-re el szeretnénk jutni oda, hogy összességében ne növeljük a lefedett terület nagyságát, a kisajátítás mértékét – egyenletes ütemben – átlagosan évi 800 km²-re kellene csökkentenünk a 2000–2020 közötti időszakban. A talaj számos térségben visszafordíthatatlanul erodálódott vagy szervesanyag-tartalma nagyon alacsony. A talajszennyezés szintén súlyos problémát jelent.

A földhasználat csaknem minden esetben a különböző társadalmi, gazdasági és környezeti igények (pl. lakásépítés, közlekedési infrastruktúra, energiatermelés, mezőgazdaság és természetvédelem) közötti kompromisszum kérdése. A földhasználattal kapcsolatos döntések hosszú távra szólnak, és nehéz, illetve költséges megváltoztatni őket. Ezeket a döntéseket jelenleg gyakran megfelelő előzetes hatásvizsgálat, például stratégiai környezeti vizsgálat nélkül hozzák meg. Az EU mezőgazdasági, közlekedési, kohéziós politikai és energiapolitikai reformjai lehetőséget biztosítanak a hatóságok és a földtulajdonosok számára, hogy ennek a célkitűzésnek az elérése érdekében állapítsák meg a keretet és a megfelelő ösztönzőket.

¹⁶ Report on best practices for limiting soil sealing and mitigating its effects, Prokop et al., European Communities 2011.

Mérföldkő: 2020-ra az uniós szakpolitikák kialakításánál figyelembe vesszük az azok által az EU-ban és globális szinten a földhasználatra gyakorolt közvetlen és közvetett hatásokat, és a kisajátítás mértéke úgy alakul, hogy 2050-re összességében már ne nőjön a kisajátított területek nagysága; a talajerózió csökkent és a talaj szervesanyag-tartalma nőtt, a talajjavítási munkák a szennyezett területeken már javában folynak.

A Bizottság:

- tovább bővíti a biotikus anyagokkal, a földhasználati hatásokkal és tendenciákkal, valamint a területrendezéssel kapcsolatos tudásbázist, beleértve ezek globális szintű és a kereskedelmi partnerekre gyakorolt hatásait is, rávilágít a tagállamok bevált gyakorlati módszereire, és minderről közleményt ad ki (2014-ben),
- foglalkozik a különösen a megújuló energiaforrásokból előállított energiára vonatkozó szakpolitika eredményeként a földhasználatban bekövetkező közvetett változásokkal (folyamatosan zajló tevékenység),
- iránymutatást tesz közzé a talajburkolás korlátozásának, csökkentésének és kompenzálásának bevált módjairól (2012-ben),
- a környezeti hatásvizsgálatokról szóló irányelv felülvizsgálata során figyelembe veszi a tágabb erőforrás-hatékonysági szempontokat (2012-ben),
- (2011-ben) javaslatot tesz egy európai innovációs partnerség létrehozására a mezőgazdaság termelékenysége és fenntarthatósága területén, amelynek célja többek között a talajfunkcionalitás kielégítő szintű helyreállításának biztosítása (2020-ra).

A tagállamoknak:

- döntéshozatali rendszerükben jobban figyelembe kell venniük a földhasználat közvetlen és közvetett környezeti hatásait, valamint lehetőség szerint korlátozniuk kell a kisajátítást és a talaj burkolattal való lezárását (folyamatosan zajló tevékenység),
- végre kell hajtaniuk a talajerózió csökkentéséhez és a talaj szervesanyag-tartalmának növeléséhez szükséges intézkedéseket (folyamatosan zajló tevékenység),
- leltárt kell készíteniük a szennyezett területekről, és ki kell dolgozniuk a talajjavítás ütemtervét (2015-ig).

4.7. Tengeri erőforrások

A tengeri környezet számos ágazatban, így az ásványianyag-kitermelés, a gyógyszergyártás, a biotechnológia és az energiatermelés területén gazdasági lehetőségeket rejt. A tengeri környezet nélkülözhetetlen ökoszisztéma-szolgáltatásokat is biztosít, például olyan természetes szabályozó funkciókat, amelyek segítenek leküzdeni az éghajlatváltozást vagy lassítják a parti területek erózióját. Az ezekre a rendszerekre nehezedő nyomás, például az édesvizekben lévő szennyezőanyagok tengerbe bocsátása továbbra is súlyos problémát jelent, noha bizonyos esetekben a nyomás enyhül. A tengeri területek kezelésére vonatkozóan nincs egységes megközelítés, ez pedig már most hatással van a tengerhez kötődő gazdasági tevékenységekre. A területrendezési eszközöknek a tengeri területeken való alkalmazása hozzájárulna az erőforrás-hatékonysághoz.

A halállomány csökkenése a part menti területeken élők számára súlyos társadalmi és gazdasági következményekkel jár, és a rendszeregyensúly megbontása révén hozzájárul a biológiai sokféleség további csökkenéséhez is, míg a tengeri környezetszennyezés és az

éghajlatváltozás további kihívások elé állít minket (pl. elsavasodás). Az EU közös halászati politikájában és integrált tengerpolitikájában szereplő célkitűzések középpontjában a fenntarthatóság áll, hiszen ennek révén biztosítható, hogy a tengeri erőforrásokat az értékteremtő hálózatok valamennyi szereplője hatékonyan és fenntartható módon használja fel.

A tengerekbe jutó műanyag és egyéb hulladék miatt több mint egymillió madár, továbbá százezer tengeri emlős és teknős pusztul el évente. A tengeri hulladék és a települési szennyvíz kezelése az Európát körülvevő tengerek némelyike esetében tovább súlyosbítja a szennyezést. A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv ennek a nyomásnak az enyhítése érdekében előírja, hogy vissza kell állítani a tengerek vizének jó környezeti állapotát.

Mérföldkő: 2020-ra sikerült elérni az EU tengervizeinek jó környezeti állapotát, és 2015-re a halászat a legnagyobb fenntartható hozamon belül marad.

A Bizottság:

- a közös halászati politika reformjára vonatkozó legutóbbi javaslatával összefüggésben törekszik a halászati erőforrások fenntartható kezelésének biztosítására,
- további javaslatokat terjeszt elő azon halászati támogatások megszüntetésére, amelyek környezeti szempontból károsak lehetnek,
- a gazdálkodásra és tervezésre vonatkozó szakpolitikai intézkedésekre, valamint a tudományos és a demonstrációs projektek további támogatására irányuló javaslatokkal hozzájárul a part menti és a tengeri természeti tőke megóvásához (2012-ben),
- előmozdítja az ökoszisztéma-alapú stratégiákat, és az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat beépíti a tengerhasznosítási tevékenységekbe (közlemény az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásról a part menti területek és a tengerek vonatkozásában, 2012),
- támogatja a tengeri erőforrások fenntartható használatát, és innovatív üzleti lehetőségeket határoz meg a tengeri és a part menti gazdasági ágazatok számára (közlemény a „kék növekedésről”, 2012),
- a part menti tagállamokkal szoros együttműködésben vagy az érintett regionális tengeri egyezmény keretében a négy uniós tengeri övezet mindegyikében közreműködik a tengeri hulladékra vonatkozó stratégiák kialakításában (2012-ben),
- támogatja a tagállamokat olyan intézkedések kidolgozásában, amelyek a tengervizek jó környezeti állapotának 2020-ig történő helyreállítására és a védett területek kiterjedt hálózatának létesítésére irányulnak (2020-ban).

A tagállamoknak:

- végre kell hajtaniuk a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvet, és ki kell jelölniük a védett tengeri területeket.

5. A LEGFONTOSABB ÁGAZATOK

Az ipari országokban az élelmezésügy, a lakásügy és a mobilitás az összes környezeti hatás 70–80 %-áért felelős. Ezek az ágazatok kulcsszerepet töltenek be az energiatermeléssel és az

éghajlatváltozással kapcsolatos azon kihívások kezelésben, amelyekkel olyan hosszú távú kiegészítő stratégiák foglalkoznak, amelyeket ötvözni kell az ebben a dokumentumban foglalt intézkedésekkel annak érdekében, hogy a szinergiákat az erőforrás-hatékonyságra vonatkozó kiemelt kezdeményezés szerint a lehető legnagyobb mértékben ki lehessen használni¹⁷.

5.1. Élelmiszerek

Az Európai Unióban az élelmiszerekkel és italokkal összefüggő értékteremtő hálózat az üvegházhatást okozó gázok közvetlen kibocsátásának 17 %-áért és az anyagi erőforrások felhasználásának 28 %-áért felelős, fogyasztási szokásaink pedig világszinten is hatással járnak, különös tekintettel az állati eredetű fehérjék fogyasztására. A hálózat nagy mennyiségben használ fel jó minőségű vizet, ami az eredményességéhez elengedhetetlen. Csak az Európai Unióban ugyanakkor évente 90 millió tonna, azaz személyenként 180 kg élelmiszer kerül kidobásra. Ennek az élelmiszernak a nagy része még emberi fogyasztásra alkalmas.

A mezőgazdasági termelők, az élelmiszeripar, a kiskereskedelem és a fogyasztók – erőforrás-hatékony termelési módszerek, az állati eredetű fehérjék, ezen belül a hús és a tejtermékek egy főre eső ajánlott mennyiségére vonatkozó WHO-ajánlással összhangban lévő, fenntartható élelmiszer-fogyasztási szokások és az ételhulladékok mennyiségének csökkentése révén – közös erőfeszítéssel globális szinten hozzájárulhatnak az erőforrás-hatékonyság javításához és az élelmezésbiztonsághoz.

A Bizottság „Az Európa 2020 stratégia költségvetése” című közleményében javaslatot tett azokra az intézkedésekre, amelyekre a megújult közös agrárpolitika erőforrás-hatékonyabbá tételéhez szükség van¹⁸. A globális élelmezésbiztonság hosszú távú megteremtésének másik kérdése a fenntartható foszforellátás, mivel a foszfor a trágyázáshoz használt, mással nem helyettesíthető nélkülözhetetlen erőforrás. További kutatás szükséges annak megállapítása érdekében, hogy a trágyázás, az élelmiszergyártás és a biohulladékok területén végzett fejlesztések hogyan csökkenthetik a bányászott foszfáttól való függőségünket.

Mérföldkő: 2020-ra széles körben elterjedtek az egészségesebb élelmiszereket előállító és fenntarthatóbb termelésre és fogyasztásra irányuló ösztönzők, amelyek az élelmiszerlánc erőforrás-felhasználásának 20 %-os csökkenését eredményezték. A fogyasztásra alkalmas élelmiszer-maradékból származó hulladék mennyiségét sikerült a felére csökkenteni az Európai Unióban.

A Bizottság:

- tovább vizsgálja, hogy az élelmiszer-ellátási láncban hogyan lehetne az élelmiszer-hulladék keletkezését a leghatékonyabban korlátozni, továbbá fontolóra veszi, hogy az élelmiszer-előállítási és az élelmiszer-fogyasztási szokások környezeti hatásait hogyan lehetne csökkenteni (közlemény a fenntartható élelmiszer-ellátásról, 2013-ig),
- a legfontosabb élelmiszerek fenntarthatósági kritériumainak meghatározására vonatkozó módszertant dolgoz ki (2014-ig),

¹⁷ COM(2011) 112, COM(2011) 109, COM(2010) 639.

¹⁸ COM(2011) 500.

- tovább vizsgálja a foszforellátás biztonságát és a foszfor fenntartható használatára irányuló lehetséges fellépéseket (zöld könyv a foszfor fenntartható használatáról, 2012-ig).

A Bizottság felkéri a tagállamokat arra, hogy:

- a hulladékkeletkezés megelőzésére vonatkozó nemzeti programjaik keretében foglalkozzanak az étel- és ital-pazarlás kérdésével (2013).

5.2. Az épületek korszerűsítése

Az EU-ban az épületek kivitelezésének és használatának korszerűsítése a végső energiafogyasztás 42 %-át, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának mintegy 35 %-át¹⁹, a kitermelt anyagok mennyiségének több mint 50 %-át befolyásolhatja, miközben segítségével 30 %-os vízmeztakarítás érhető el²⁰. Az energiahatékonyságot és a megújuló energiaforrásból előállított energia épületekben történő felhasználását támogató meglévő szakpolitikákat ezért tovább kell erősíteni és olyan energiahatékonysági szakpolitikákkal kell kiegészíteni, amelyek az épületek és az infrastruktúra teljes élettartam alatti környezeti hatásainak szélesebb körét veszik figyelembe. Az épületek teljes élettartama során felmerülő költségeket – többek között az építési és a bontási hulladék költségét – is számításba kell venni, nem csupán a kezdeti költségeket. Az infrastruktúra célszerűbb megtervezése az egyik előfeltétele annak, hogy az épületek – és a mobilitás – energiahatékonyabbá váljon.

Az épületek teljes élettartama alatti erőforrás- és energiafelhasználás terén elért jelentős javulás – a korszerűbb, fenntartható anyagok, a fokozottabb hulladék-újrafeldolgozás és a korszerűbb tervezés révén – hozzájárul a versenyképesebb építőipari ágazat és az erőforrás-hatékony épületállomány kialakításához. Ehhez elengedhetetlen az építőipari ágazat teljes értékteremtő hálózatának aktív közreműködése. Különleges szakpolitikák szükségesek az építőipari vállalatok legnagyobb részét alkotó kis- és középvállalkozások ösztönzésére annak érdekében, hogy ezek a vállalatok erőforrás-hatékony építési módszereket és eljárásokat sajátítsanak el, és azokba beruházásokat eszközöljenek.

Mérföldkő: 2020-ra az épületek és az infrastruktúra felújítása és kivitelezése magas erőforrás-hatékonysági színvonalon valósul meg. Az élettartamon alapuló megközelítést széles körben alkalmazzák, valamennyi új építésű épület közel nulla energiaigényű²¹ és az anyagfelhasználás tekintetében hatékony, érvényben vannak a meglévő épületállomány felújítására vonatkozó szakpolitikák²², így a felújítások költséghatékony módon, évi 2 %-os ütemben haladnak. A nem veszélyes építési és bontási hulladék 70 %-a újrafeldolgozásra kerül²³.

A Bizottság a tagállamokkal együtt:

- megvizsgálja, hogyan lehetne támogatni a készségfejlesztési terveket, a gyakorlati szakképzés rendszereit és az erőforrás-hatékonyság szempontjából legjobb ipari módszerek továbbadását (folyamatosan zajló tevékenység),

¹⁹ COM(2007) 860 végleges.

²⁰ COM(2007) 414 végleges.

²¹ 2010/31/EK irányelv.

²² A 2010. május 19-i 2010/31/EK irányelv 9. cikkével összhangban.

²³ A 2008/98/EK irányelv 11. cikkével összhangban.

- olyan intézkedéseket hoz – indokolt esetben „kkv-tesztek” alkalmazásával –, amelyek az életciklus-alapú költségmegtározás és megfelelő finanszírozási formák alkalmazásával az erőforrás-hatékony építési eljárások iránti kereslet növelésére és átvételükre ösztönöznek, kiterjesztik az Eurocode szabványok alkalmazási területét a fenntarthatósággal összefüggő tervezési kritériumokra, és ösztönzőket alakítanak ki az erőforrás-hatékony épületek elismerésére és a fenntartható építési faanyag-felhasználás támogatására (közlemény az építőipari ágazat fenntartható versenyképességéről, 2011; közlemény a fenntartható épületekről, 2013),
- megvizsgálja, hogyan lehetne a legeredményesebben ösztönözni a magánszektor által végrehajtott építőipari innovációt (folyamatosan zajló tevékenység).

5.3. Hatékony mobilitás biztosítása

Egy modern, az utasok és az áruk szállítására is alkalmas, erőforrás-hatékony mobilitási rendszer jelentős mértékben hozzájárulhat a versenyképességhez és a fenntarthatósághoz. A közlekedéspolitikai fehér könyv²⁴ számos lehetőséget vázol fel egy ilyen holisztikus szemléletű közlekedéspolitika finanszírozására.

Mérföldkő: 2020-ra a közlekedési ágazat általános hatékonyabbá válása az erőforrások, azaz a nyersanyagok, az energia és a földterületek optimális felhasználása, az éghajlatváltozásra és az egészségre gyakorolt káros hatások csökkentése, az alacsonyabb levegőszennyezés és zajkibocsátás, a kevesebb baleset, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének és az ökoszisztémák pusztulásának mérséklődése révén nagyobb értéket teremt. A közlekedés kevesebb és tisztább energiát használ fel, jobban gazdálkodik a korszerű infrastruktúrával, valamint csökkenti a környezetre és a kulcsfontosságú természeti kincsekre – köztük a vizekre, a tájakra és az ökoszisztémákra – gyakorolt káros hatását. Az üvegházhatást okozó gázkibocsátás a közlekedésben 2012-től kezdődően évente átlagosan 1 %-kal csökken.

A Bizottság gondoskodik arról, hogy a közlekedéspolitikai fehér könyvben szereplő kezdeményezések végrehajtása az erőforrás-hatékonyagra vonatkozó célkitűzésekkel összhangban történjen, különösen ami a külső költségek internalizálása irányába történő elmozdulást illeti.

6. IRÁNYÍTÁS ÉS ELLENŐRZÉS

Ahhoz, hogy az Európai Unió erőforrás-hatékonyabb gazdasággá váljon, számos szakpolitikai területen összehangolt fellépésre van szükség. A Bizottság az érdekeltekkel közös erőfeszítést kezdeményez a megfelelő mutatók és célkitűzések meghatározására, amelyek az egyes fellépésekhez iránymutatásul szolgálnak és általuk az előrelépés ellenőrizhető. A fellépés kívánt átalakító hatása azonban csak abban az esetben bontakozhat ki, ha az Európa 2020 stratégiában teljes egészében szerepet kap, és az erőforrás-hatékonyág szervesen beépül a gazdaságpolitikák összehangolására irányuló európai szemeszter programjába.

²⁴ COM(2011) 144.

6.1. Az erőforrás-hatékonysággal kapcsolatos fellépések új lehetőségei

A párbeszéd fokozása: A politikai döntéshozóknak – uniós, tagállami és regionális szinten egyaránt – aktív párbeszédet kell folytatniuk az üzleti szférával és a civil társadalommal azokról a szakpolitikai feltételekről, amelyek az erőforrás-hatékonyság útjában álló akadályok leküzdéséhez szükségesek.

Az átmenetbe való beruházás: Az erőforrás-hatékonyság csökkentheti a költségeket, ehhez azonban gyakran előzetes beruházásokra van szükség. Az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi Programjának (UNEP) becslése szerint a világgazdaság erőforrás-hatékonyabbá tételéhez évente 1,05–2,59 billió²⁵ USD összegre van szükség, jórészt magánforrásokból. Ez nem csupán a környezetbarát megoldásokra fordított kiadásokat jelenti, hanem a magán- és a közszféra beruházásainak zöldebbé tételét is. A 2014–2020-as időszakra szóló többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat komoly előrelépést jelent abba az irányba, hogy az erőforrás-hatékonysági szempontok beépüljenek az EU költségvetésébe. A tiszta energiára irányuló finanszírozás gyors növekedése világszerte azt bizonyítja, hogy ez a szemléletmódbeli változás lehetséges. Gátolja a beruházásokat azonban az a tény, hogy a befektetők nincsenek tisztában az erőforrás-hatékonyság megteremtését szolgáló beruházások kockázataival és megtérülésével, valamint az, hogy a szakpolitika irányával és hitelességével kapcsolatos bizonytalanság pénzügyi kockázatokat rejt magában és a rövid távú eredményességre berendezkedett pénzpiacok gyakran nem részesítik előnyben a hosszú távú beruházásokat.

Mutatók és potenciális célkitűzések kidolgozása: Az erőforrás-hatékonyságra vonatkozó célkitűzésekkel kapcsolatos mutatók és eljárás kidolgozása elősegíti a 2050-re elképzelt jövőképhez vezető útvonal felvázolását: a szakpolitikákat eredményesebben lehet kialakítani, úgy, hogy figyelembe vegyék az erőforrások hatékonyabb felhasználásának költségeit és hasznait, a magánszféra pedig egyértelműbb jelzéseket kap a beruházási terveihez, így biztosított a hosszú távú döntések meghozatalához szükséges kiszámíthatóság és átláthatóság.

Az Európa 2020 stratégia fenntartható növekedésre vonatkozó célkitűzése konkrét célokat határoz meg az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása, az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrásból előállított energia vonatkozásában, melyek az erőforrás-hatékonyságra vonatkozó célok elérése szempontjából is relevánsak. E célok elérése nélkülözhetetlen a természeti erőforrások megóvásához, és az ebben az ütemtervben szereplő fellépések szintén hozzájárulnak majd elérésükhöz. E célkitűzések ugyanakkor nem vesznek tekintetbe néhány fontos, gazdaságunkra, egészségünkre és életminőségünkre káros hatást gyakorló komoly következményt, köztük olyan tényezőket, mint a nem kellően hatékony földhasználat, a rossz vízminőség és a vízhez való nehéz hozzáférés, a hulladékok, a levegőszennyezés, az ökoszisztéma-szolgáltatások és a biológiai sokféleség csökkenése, valamint a halállomány pusztulása. E tényezők figyelembevétele elősegítené a fenntartható növekedés új forrásainak kiaknázását és hosszabb távon a versenyképesség növelését.

A környezeti-gazdasági és a társadalmi számviteli rendszerek integrálása terén már történt előrelépés, azonban továbbra is számos, egymással versengő elképzelés létezik arra vonatkozóan, hogy milyen mutatókat kell alkalmazni, továbbfejleszteni vagy kidolgozni annak érdekében, hogy azok a szakpolitikai és a beruházási döntésekhez megfelelőbb útmutatást biztosítsanak. Ahhoz, hogy az erőforrás-hatékonyság javítása terén elért haladás

---

²⁵ UNEP Green Economy Synthesis, 2010.

folyamatosan mérhető legyen, stabil, könnyen értelmezhető és széles körben elfogadott mutatókra van szükség. A Bizottság ezért javasolja, hogy a mutatók és a potenciális célkitűzések kidolgozása a főbb érdekelttel közösen történjen.

Tekintettel azonban arra, hogy a haladás mérésére már most is szükség van, a Bizottság első számú és legfontosabb mutatóként az erőforrás-felhasználási hatékonyság alkalmazását javasolja, amely a GDP és a hazai anyagfelhasználás hányadosaként fejezhető ki (mértékegysége: EUR/tonna). A hányados nagyobb értéke nagyobb hatékonyságot jelez, ami azt jelenti, hogy azonos mértékű növekedéshez kevesebb erőforrás szükséges²⁶. Ez azonban csak az anyagi erőforrásokkal kapcsolatos szempontokat fejezi ki, és nem foglalkozik a többi erőforrással, illetve a terhek egyes országok közötti esetleges áthelyeződésével.

Mivel ez a fő ideiglenes mutató nem ad teljes képet a helyzetről, azt ki kell egészíteni a vízre, a földre, az anyagokra és a szénre vonatkozó „jelzőrendszerrel” és olyan mutatókkal, amelyek a környezeti hatásokat, a természeti tőkénket vagy az ökoszisztémákat mérik, és arra törekednek, hogy az uniós fogyasztás globális vonatkozásait is figyelembe vegyék. A mutatók harmadik szintjén a többi szektorban a meglévő célkitűzések elérésére tett előrelépések ellenőrzésére tematikus mutatókat kell alkalmazni, amelyeket az ehhez az ütemtervhez mellékelte munkadokumentum részletesen ismertet.

Mérföldkő: 2020-ra az érdekeltet valamennyi szinten sikerül mozgósítani annak érdekében, hogy a szakpolitikák, a finanszírozás, a kutatás és az innováció egymással összhangban legyen és egymást kölcsönösen erősítse. Az erőforrás-hatékonyabb gazdaság irányába történő átalakulás folyamatában az erőforrás-hatékonyságra vonatkozó ambiciózus célkitűzések és stabil, naprakész mutatók irányt mutatnak a magán- és a közszféra döntéshozói számára.

A Bizottság a tagállamokkal együtt:

- figyelembe veszi az erőforrás-hatékonysági szempontokat az 2012-től kezdődő európai szemeszterben, és kiemelt helyen kezeli a fenntartható növekedést elősegítő intézkedéseket,
- mozgósítja az üzleti szférát, a kutatókat, a civil szervezeteket, valamint a helyi és a nemzeti hatóságokat annak érdekében, hogy vizsgálják meg a lehetőségeket és a kihívásokat, és tegyenek javaslatokat az erőforrás-hatékony fenntartható növekedés további megvalósítási módszereire (2012-ben);
- ezen érdekelttel széles körű megállapodásra jut arra vonatkozóan, hogy az előrelépést hogyan lehet mérni, és a kihívásoknak való megfeleléshez szükséges célkitűzéseket hogyan lehet megállapítani (2013-ig).

A Bizottság:

- a meglévő platformok munkájára építve elindítja az erőforrás-hatékonyság növelésével és az ehhez szükséges átalakításokkal foglalkozó európai uniós platformot (2012),
- létrehozza az erőforrás-hatékonysággal foglalkozó pénzügyi kerekasztalt, amelyben magán- és intézményi bankok (például az EBB és az EBRD), biztosítótársaságok és kockázatitőke-társaságok képviselői vesznek részt annak érdekében, hogy az

²⁶ Jelzésképpen: az EU-s átlag mintegy 1,30 EUR/tonna volt 2007-ben. Az egyes országok mutatói kevesebb mint 0,3 és körülbelül 2,5 között voltak.

erőforrás-hatékonyság tekintetében feltérképezzék a megfelelő finanszírozási módok kialakítását és az innovatív pénzügyi eszközök használatának lehetőségeit (2012),

- uniós készségkörképet készít és létrehozza a zöld és „zöldebb” munkahelyekhez szükséges készségekkel foglalkozó európai ágazati tanácsot,
- az értékelésre szolgáló meglévő keretekre, köztük az iGrowGreen-re támaszkodva folytatja a mutatókkal – többek között az adatok minőségével – kapcsolatos munkát annak érdekében, hogy az az Európa 2020 stratégia félidős értékelésében már szerepelhessen (2013),
- javaslatot tesz egy, a természeti tőkére és az erőforrások felhasználásának környezeti hatásaira vonatkozó új fő mutatóra (2013 vége),
- folytatja „A GDP-n innen és túl” ütemterv keretében tett erőfeszítéseit a társadalmi és gazdasági fejlődés átfogóbb mérése érdekében, többek között a környezeti számlák rendszere kidolgozásának folytatása, a környezeti externáliák nemzeti számviteli rendszerbe történő integrálása és a környezetterhelésre vonatkozó összetett mutató kialakítása révén,
- megvizsgálja, hogy az erőforrás-hatékonysági szempontokat miként lehet a leghatékonyabban beépíteni a jövőbeli szakpolitikai javaslatok hatásvizsgálataiba.

A tagállamoknak:

- nemzeti stratégiákat kell kidolgozniuk az erőforrás-hatékonyságra vonatkozóan, illetve meg kell erősíteniük a meglévő stratégiáikat, továbbá be kell építeniük azokat a növekedésre és a munkahelyteremtésre irányuló nemzeti politikákba (2013-ig),
- nemzeti reformprogramjaik keretében be kell számolniuk az erőforrás-hatékonyság tekintetében tett előrelépéseikről.

6.2. Az erőforrás-hatékonyság támogatása nemzetközi szinten

Számos ország – nem csupán között uniós tagállamok, hanem többek között Japán, Korea, az Egyesült Államok, Kína stb. – vezet be szakpolitikákat annak érdekében, hogy a nagyobb erőforrás-hatékonyság előnyeit kihasználja. E témával kapcsolatban továbbá az EU szomszédai is komoly érdeklődést tanúsítanak a párbeszéd és az együttműködés lehetősége iránt. Ezeket a kezdeményezéseket a zöld gazdaság felé való átmenet támogatására irányuló globális erőfeszítések összefüggésében is vizsgálni lehet. Az EU tanulhat mások tapasztalataiból, és aktívan részt vesz annak az útvonalnak a kialakításában, amelyen partnerországaink elindulnak, különös tekintettel a csatlakozás előtt álló országokra, amelyeknek jogszabályaikat össze kell hangolniuk az uniós joggal.

Az utóbbi időben a Bizottság számos olyan lehetséges fellépésre, többek között a vízre, az energiára, a mezőgazdaságra, a földhasználatra, az erdőkre, a vegyi anyagokra és a tengeri erőforrásokra vonatkozó új nemzetközi kezdeményezésekre, készségfejlesztő programokra, a magán- és a közszféra finanszírozásainak és beruházásainak mobilizálására, valamint a hatékonyabb többoldalú globális irányítási rendszer irányába történő elmozdulásra tett javaslatot, amelyek a 2012. júniusi Rio+20 konferencia keretében lefolytatandó további tárgyalások alapjául szolgálhatnak²⁷.

²⁷ COM(2011) 363.

Mérföldkő: 2020-ra az erőforrás-hatékonyság a nemzetközi közösség közös célkitűzése lesz, és – a Rióban elfogadott megközelítés alapján – konkrét előrelépés is történt megvalósításának irányába.

A Bizottság a tagállamokkal együtt (folyamatosan):

- törekszik arra, hogy a 2012-es Rio+20 konferencia sikerrel záruljon, és arra, hogy konkrét előrelépés történjen a zöld gazdaság megvalósításának és a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználásának irányába,
- az erőforrás-hatékonysággal kapcsolatos tapasztalatok és bevált módszerek cseréje érdekében javítja a stratégiai partnerországokkal folytatott párbeszédet,
- közös kezdeményezéseket indít olyan tagjelölt országokkal, potenciális tagjelöltekkel és egyéb szomszédos országokkal, amelyekkel számos környezeti erőforrásban osztozunk,
- támogatja a globális fogyasztási szokások és termelési eljárások fenntarthatóbbá tételét célzó nemzetközi megállapodások megkötését és eredményes végrehajtását,
- a fejlesztési segélyeket a kevésbé fejlett országok által a fenntartható fejlődéssel és a szegénység felszámolásával összefüggésben az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében tett erőfeszítések támogatására fordítja,
- az erőforrás-hatékonyságra irányuló kutatás és innováció terén együttműködik a nemzetközi partnerekkel,
- dolgozik a közjavakkal való globális gazdálkodásra vonatkozó többoldalú mechanizmusok megerősítésén.

6.3. Az uniós környezetvédelmi intézkedésekből származó előnyök jobb kihasználása

Az erőforrás-hatékonyság javítása azon múlik, hogy hogyan tudjuk javítani a természeti erőforrásainkkal való gazdálkodást és az ökoszisztémák kezelését. A tagállamok részéről még mindig számos hiányosság mutatkozik számos fontos területet, így különösen a természetvédelmet, valamint a hulladék- és vízgazdálkodást érintő intézkedések végrehajtásában. A meglévő jogszabályok végrehajtásának elmulasztása évente mintegy 50 milliárd EUR költséget eredményez²⁸.

Mérföldkő: 2020-ra az uniós környezetvédelmi jogszabályok előnyeit sikerül teljes mértékben kiaknázni.

A Bizottság:

- az ismeretek bővítése, a tudatosság növelése és a legfontosabb szereplők mozgósítása céljából intézkedéseket javasol annak érdekében, hogy a környezetvédelmi intézkedések végrehajtása az Unió valamennyi tagállamában javuljon.

A tagállamoknak:

- kezelniük kell az uniós jogszabályokban rejlő előnyök kamatoztatásával kapcsolatos hiányosságait.

²⁸

The cost of not implementing the environmental acquis (Az uniós környezetvédelmi vívmányok végrehajtásának elmulasztásából származó költségek), a COWI hamarosan elkészülő tanulmánya.

7. KÖVETKEZTETÉS

A korábbi növekedési minták a jólét növekedését eredményezték, azonban az erőforrások intenzív és gyakran pazarló felhasználása árán. A biológiai sokféleség, az ökoszisztémák és az általuk nyújtott szolgáltatások szerepe alul van értékelve, az árak gyakran nem tükrözik a hulladékok költségeit, a jelenlegi piacok és szakpolitikák pedig nem tudják teljes egészében kezelni a stratégiai erőforrások, mint például az ásványi anyagok, a föld, a víz és a biomassa iránti, egymással versengő keresletet. Emiatt a szakpolitikákat illetően széles körben összehangolt és integrált válaszlépésekre lesz szükség, hiszen csak így tudjuk kezelni az erőforrások várható szűkösségéből eredő problémákat, és hosszabb távon csak így tarthatjuk fenn a jólétet.

Ez az ütemterv nem szolgál végleges válaszokkal valamennyi kihívásra, hanem az első lépést jelenti a különböző szakpolitikai területeket és ágazatokat felölelő egységes keret megteremtése felé. Az ütemterv célja, hogy stabil perspektívát biztosítson a gazdaság átalakításához. A Bizottság ennek az ütemtervnek a végrehajtására szakpolitikai és jogalkotási javaslatokat fog előterjeszteni. Az erőforrás-hatékonyságra vonatkozó célkitűzések azonban nélkül nem érhetők el a magán- és a közsféra egyéb szereplőinek részvétele nélkül.

A Bizottság felkéri a Tanácsot, az Európai Parlamentet, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot és a Régiók Bizottságát, hogy fogadja el ezt az ütemtervet, és az erőforrás-hatékony Európa megteremtése érdekében járuljon hozzá az uniós fellépések továbbviteléhez.

Melléklet: Erőforrás-hatékonyság – az ágazatok és az erőforrások, valamint az uniós szakpolitikai kezdeményezések közötti összefüggések

Erőforrás/ágazat	Fosszilis tüzelőanyagok	Anyagok és ásványi anyagok	Víz	Levegő	Föld	Talajok	Ökoszisztémák: Biológiai sokféleség	Tengeri erőforrások	Hulladék	Uniós szakpolitikai kezdeményezések
Körkörös gazdaság	Csökkentés, újrahasználat, újrafeldolgozás, helyettesítés, megóvás, megbecsülés									A stabilitási és konvergenciaprogramok felülvizsgálata (2012)
Energia	A fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának csökkentése az alábbiak révén: - Az energiahatékonyság növelése (2020-ra 20%-kal); - Megújuló erőforrásokkal történő helyettesítés (2020-ra 20%-kal, a közlekedés területén 10%-kal).	- A nyersanyagellátás biztonságának megteremtése a kritikus nyersanyagok tekintetében (megújuló energiaforrások és villamosítás) - A nyersanyag-kitermelés, a termelés és a fogyasztás energiaintenzitásának csökkentése.	- Megújuló energiaforrásként történő hatékony felhasználás; - Az erőművek hűtési igényének csökkentése; - A víztisztítás energiaintenzitásának csökkentése; - Jobb berendezések és vízellátási infrastruktúra révén a melegvíz-felhasználás csökkentése.	- A károsanyag-kibocsátás csökkentése, különösen a fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának csökkentése révén; - Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 20%-os (megfelelő feltételek esetén 30%-os) csökkentése 2020-ra; - Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 80–95 %-os csökkentése 2050-re.	- A bioüzemanyagok előállítása miatti kisajátítások csökkentése; - Az energia-infrastruktúra optimalizálása.	- A talaj megóvása a kén-dioxid- és az NOx-kibocsátás okozta károktól - Az új infrastruktúrák/energetikai megoldások talajra gyakorolt hatásainak csökkentése; - A tőzegmocsarak megóvása.	- A fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának csökkentése révén az elsavasodás mérséklése; - Az energiahordozók kitermelése/túlzott kiaknázása okozta ökoszisztéma-károsodás elkerülése.	- Megújuló energiaforrásként történő felhasználás; - Az algák bioüzemanyagok előállítása céljából történő fenntartható felhasználásának biztosítása; - Az olajszivárgás és az olajkatasztrófák megelőzése; - Az ÜHG-kibocsátás miatti elsavasodás csökkentése.	- A nem újrafeldolgozható hulladékok energiatermelési célra történő felhasználásának biztosítása; - A hulladékkezelés energiaintenzitásának csökkentése; - A biológiai úton lebomló hulladékok bioenergetikai célra és biotermékek előállítására való felhasználásának növelése.	- Energia 2020: A versenyképes, fenntartható és biztonságos energiaellátás és -felhasználás stratégiája (2011) - Európai stratégiai energiatechnológiai terv; - Energiainfrastruktúra-prioritások 2020-ig és azt követően – Az integrált európai energiahálózat programterve (2011) - Európai energiahatékonysági terv 2020-ig (2011) - Az energiaadóról szóló irányelv felülvizsgálata (2011) - Energiainfrastruktúra-csomag (2011) - Energiaügyi útterv 2050-ig (2011) - Intelligens hálózatok (2011) - Az energiaellátás biztonsága és a nemzetközi együttműködés (2011)
Élelmiszerek	- Az élelmiszergyártás energiahatékonyságának javítása révén a fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának csökkentése; - a fosszilis tüzelőanyagok bioüzemanyagokkal történő helyettesítéséből eredő káros hatások elkerülése.	az ásványi és más anyagok (pl. foszfor) felhasználásának optimalizálása; - a csomagolás korszerűsítése a jobb eltarthatóság és újrahasznosíthatóság érdekében.	- A vízfelhasználás optimalizálása a mezőgazdaságban; - Az áradások és az aszályok megelőzése pl. az éghajlatváltozás elleni küzdelem révén, - A kiváló minőségű szükséges tiszta víz biztosítása; - A trágyák és a peszticidek használatából eredő szennyezés elkerülése.	- Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátás csökkentése; - A kén-dioxid- és az NOx-kibocsátás csökkentése.	- A földhasználat optimalizálása az egyéb felhasználási módokkal történő összeegyeztethetőség érdekében; - A kisajátított termőföld mezőgazdasági célú használata; - A kisajátítás csökkentése (pl. optimális állatiprotein-bevitel révén).	- A talajvesztés visszafordítása; - A talaj szervesanyag-tartalmának helyreállítása; - A talaj megóvása a kén-dioxid- és az NOx-kibocsátás okozta károktól - A trágyák és a peszticidek használatából eredő szennyezés elkerülése.	- Az ökoszisztémák helyreállítása és megóvása a növények beporzása és a vízmegtartó-képesség biztosítása stb. érdekében; - A trágyák használatából eredő eutrofizáció elkerülése, a peszticidfelhasználás csökkentése; - A biológiai sokféleség növelése a helyes gazdálkodási gyakorlat révén.	- A halállomány helyreállítása, a járulékos fogások és a visszadobás, kiküszöbölése; - A destruktív halászati technikák visszaszorítása; - Fenntartható akvakultúra kifejlesztése; - A part menti területek trágyahasználatból eredő szennyezésének csökkentése - A tengeri hulladék kiküszöbölése.	- Az élelmiszer-pazarlás csökkentése; - újrafeldolgozható/biológiai úton lebomló csomagolás alkalmazása; - A biohulladékok komposztálása.	- A KAP reformja (2011) - Javaslat a mezőgazdaság termelékenységével és fenntarthatóságával foglalkozó innovációs partnerség létrehozásáról (2011) - Zöld könyv a foszforról (2012) - Közlemény a fenntartható élelmiszer-ellátásról (2013)

Épületek	- A fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának csökkentése az épületek energiahatékonyságának javítása és a megújuló energiaforrásokból előállított energia épületekben történő fokozottabb felhasználása révén; - Nulla energiaigényű épületek építése és a meglévő épületállomány felújítási ütemének növelése.	- Az anyagfelhasználás optimalizálása; - Fenntartható anyagok alkalmazása.	- Az épületek és a berendezések vízfelhasználási hatékonyságának javítása	- Az épületek ÜHG-kibocsátásának csökkentése; - A beltéri levegő minőségének javítása.	- További (pl. a városok terjeszkedése miatti) kisajátítások elkerülése; - A szennyezett területek helyreállítása.	- A városok termékeny területekre történő terjeszkedésének elkerülése; - A talajfelszín burkolattal való lezárásának minimalizálása.	- A zöld infrastruktúrák részeként elegendő nagyságú összefüggő zöldterület biztosítása.	- Az ÜHG-kibocsátás miatti elsavasodás csökkentése.	- az építési és a bontási hulladékok (70 %-ának) újrahasznosítása (2020-ig).	- Az uniós építőipar fenntartható versenyképességi stratégiája (2011) - Közlemény a fenntartható épületekről (2013) - Kezdeményezés az épületek vízfelhasználásának hatékonysága területén (2012)
Mobilitás	- A fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése a következők révén: a tüzelőanyag-hatékonyság javítása, a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazása, a „hagyományos” tüzelőanyagokkal működő járművek fokozatos kiszorítása a városi közlekedésből 2050-re, a multimodális logisztika továbbfejlesztése, korszerűbb közlekedési hálózatok és hatékonyabb járművek.	- Az infrastruktúrák erőforrás-hatékonyságának növelése; - Az anyagszállítással összefüggő logisztikai műveletek optimalizálása; - A nyersanyagellátás biztonságának megteremtése az (akkumulátorokhoz szükséges) kritikus anyagok tekintetében.	- A vízi közlekedésben rejlő lehetőségek kihasználása a kibocsátás csökkentés érdekében; - A vízi közlekedésből származó szennyezések mérséklése.	- A közlekedésből származó szennyezések csökkentése: 60%-kal kevesebb ÜHG-kibocsátás 2050-ig, a talajközeli ózon, a szálló por és a nitrogén-dioxid mennyiségének csökkentése; alacsonyabb kéntartalmú üzemanyagok használata a tengeri hajózásban.	- A közlekedési infrastruktúra által a földterületek szétaprózottságára gyakorolt hatások minimalizálása.	- A közlekedési infrastruktúra által a földterületek lezárására gyakorolt hatások minimalizálása.	- A talaj burkolattal való lezárása, szétaprózódása és szennyeződése miatt bekövetkező hatások minimalizálása; - Az invazív idegen fajok elterjedésének kiküszöbölése.	- A tengeri közlekedésben rejlő lehetőségek kihasználása a kibocsátáscsökkentés érdekében; - A tengeri hulladék kiküszöbölése, a hajókról származó hulladékot is beleértve.	- Az elhasznált járművek és hajók hatékony újrafelhasználásának és újrafeldolgozásának biztosítása (a járművek esetében az állomány 85-95 %-a 2015-ig).	-Fehér könyv a közlekedés jövőjéről (2011) - A TEN-T felülvizsgálata (2011) - Stratégiai közlekedéstechnológiai terv
Uniós szakpolitikai kezdeményezések	Az állami támogatásokra vonatkozó keretszabály (2013); az üzemanyagok minőségéről szóló irányelv stb.	- Az árupiacokon jelentkező és a nyersanyagokkal kapcsolatos kihívások kezelése (2011) - A nyersanyagokkal foglalkozó innovációs partnerségre irányuló javaslat	- A vízre vonatkozó programterv (2012) - A vízfelhasználás hatékonyságával foglalkozó innovációs partnerség - A környezetminőségi előírásokról szóló irányelv felülvizsgálata (elsősbségi anyagok) (2011) - A felszín alatti vizekről szóló irányelv felülvizsgálata (2012)	-Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság 2050-ig történő megvalósítását célzó ütemterv (2011) - Az üvegházhatást okozó gázkibocsátás monitoringjára és az azzal összefüggő jelentéstételre vonatkozó jogszabályok felülvizsgálata - A levegő minőségére vonatkozó uniós szakpolitika felülvizsgálata (2013)	- Közlemény a földhasználatról (2014) - Közlemény az éghajlatváltozás elleni küzdelemmel kapcsolatos uniós kötelezettségvállalásokon belül a LULUCF szerepéről (2011)	- Iránymutatás a talajfelszín burkolattal való lezárásának korlátozására, csökkentésére vagy kompenzálására vonatkozó bevált módszerekről	- Európai uniós biodiverzitási stratégia 2020-ig (2010) - Közlemény a zöld infrastruktúráról és a helyreállításról (2012) - Kezdeményezés az összecsökkenés megállítására (2015)	- A közös tengerpolitika és halászati politika reformja (2011) [AGRI] - Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás a part menti területeken és a tengereken (2012) (2013) - A tengerparti övezet integrált kezelése (2012) - A tengeri területek használatának megtervezése (2012)	- A hulladékmegelőzésre, a hulladékok újrahasználatára, és hulladéklerakókban való elhelyezésére vonatkozó célkitűzések felülvizsgálata (2014)	- Az erőforrás-hatékony Európa ütemterve (2011) - A 2014-2020-as időszakra szóló többéves pénzügyi keret - A 2013 utáni időszakra vonatkozó kohéziós politika (2011) [REGIO] - Cselekvési terv a fenntartható bioalapú gazdaság 2020-ig történő megteremtéséhez (2011) - Ökoinnovációs cselekvési terv (2011) - „Horizont 2020” (2011) - A környezeti hatásvizsgálatokról szóló irányelv felülvizsgálata